

Research Paper

A Critique of Intangible Heritage as an Urban Problem

Koohyar Mohsenpour*¹

¹ Assistant Professor, Department of Anthropology, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran

[10.22080/usfs.2024.27504.2458](https://doi.org/10.22080/usfs.2024.27504.2458)

Received:

August 1, 2024

Accepted:

October 1, 2024

Available online:

November 30, 2024

Keywords:

Intangible cultural
heritage, city structure,
problem understanding

Abstract

The cultural turn in the discourse of urban studies and attention to maintaining cultural diversity in the structure of cities has raised the concept of intangible cultural heritage as a serious matter in the cities. According to the 2003 UNESCO convention, intangible cultural heritage includes knowledge and skills, representations and actions that communities, groups, and individuals recognize as part of their cultural heritage. This issue includes inherited traditions, social activities and actions, rituals, general knowledge and actions related to nature and the surrounding world, which are closely related to the sense of identity and belonging, cultural diversity, and memory and lifestyle in the structure of the city. Fewer theoretical discussions have been raised about the issue of intangible urban heritage. This study leaves aside the discussion about what is called visible and tangible heritage and focuses on its source and origin, that is, intangible heritage. The main scope of this research is a theoretical and conceptual attempt to reach a more expanded definition of the inherent characteristics of intangible heritage as a language of understanding that refers to different dimensions of knowing and understanding the urban problem. In addition, this study discussed the dimensions of understanding intangible heritage in the urban landscape based on Gadamer's opinions about the dimensions of understanding, which are related to the three concepts of language, time, and place. Considering the adaptability and self-regeneration potential of intangible heritage, as well as the capacity to accompany the contemporary and modern trends of urban life and the connection with popular culture and everyday life, it can be expanded as a contextual experience and a social and cultural order of a society. Therefore, reading "the new intangible heritage" is considered a vital problem for the "new social order" in cities.

Copyright © 2024 The Authors. Published by University of Mazandaran. This work is published as an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.

***Corresponding Author:** Koohyar Mohsenpour

Address: Assistant Professor, Department of
Anthropology, Faculty of Humanities and Social
Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran

Tel: 09117812791

Email: koohyarmohsenpour@umz.ac.ir

1. Introduction

The cultural turn in the discourse of urban studies and attention to the preservation of cultural diversity in the structure of cities has raised the concept of intangible cultural heritage as a serious problem in the cities of the world in recent years and has made it the center of attention of citizens and urban policymakers. In the 2003 convention, UNESCO defined intangible cultural heritage as including knowledge and skills, representations and actions that communities, groups, and individuals recognize as part of their cultural heritage. This heritage includes inherited traditions, social activities and practices, rituals, events such as festivals, and overall knowledge and practices related to nature and the universe around them. This definition is closely related to the sense of identity and sense of belonging, cultural diversity, memory, cultural knowledge, and lifestyle in the structure of the city. Although protecting tangible cultural heritage, such as historical monuments, is generally one of the main concerns in urban planning, protecting and promoting intangible heritage as part of the cultural rights of citizens is a relatively new thing. The problem of intangible urban heritage is generally a theoretical matter, and there is no correct understanding of its complexity. This study leaves aside the discussion about what is called visible and tangible heritage and focuses on its source and origin, that is, intangible heritage. In a national symposium that was recently held at Mazandaran University in northern Iran, some tangible and intangible Iranian heritage registered in UNESCO, such as Iranian folk music, pilgrimage to Thaddeus Church, Qanat in Iran, and other heritage were discussed. But what caused this study to be carried out and forced the

researcher to take a step back, "the question of the nature and importance of the intangible heritage itself", the reason for this importance, is something that has been less discussed. This research attempts to understand the inherent characteristics of intangible heritage and its conceptual development as a language and framework to understand the urban problem.

2. Research Methodology

Investigating the intangible urban heritage is one of the important ways to analyze the structure of cities. In this research, with an interpretive approach and with the aim of explaining the dimensions and nature of intangible heritage as a tool for interpreting the city, based on Gadamer's ideas on "understanding problem", the dimensions of this problem have been discussed. Research that looks at the critique of a concept as a problem generally does not follow a systematic method in the majority of quantitative or qualitative research. The current research in criticizing intangible heritage has not dealt with it as a dominant discourse in urban studies because, basically, understanding the urban structure through the lens of heritage has not yet become one of the dominant and conventional discourses in urban studies. In order to provide a conceptual formulation, first, "intangible cultural heritage" was discussed in the form of a problem. Then, based on the methodological logic of the research, while paying attention to the necessity of understanding the problem, moving from Gadamer's argument, and explaining the intangible heritage as a language for understanding the urban problem, an effort has been made to understand the dimensions of this understanding in the context of the city.

3. Research Findings

To examine the social and cultural aspects of the city, the bilateral relationship between intangible heritage and the city as a central matter of this study was investigated. Heritage was discussed as a social structure, as a "special way of understanding", as an important part of the citizens' mental map, and as a way to understand the landscape. Gadamer considers the characteristics necessary for understanding affected by time, tradition, language, and situation. He defines understanding as a kind of theoretical knowledge, as well as the positioning of the interpreter. Intangible heritage is closely related to time, language, and place. Our discussions show that intangible heritage cannot have absolute historical continuity and also absolute universality.

4. Conclusion

What distinguishes the concept of the intangible cultural heritage of the city as a

cultural issue from the tangible urban heritage is its dynamism, flexibility and adaptability, self-reconstruction and dialectic, and its capacity to accompany the current and modern trends of urban life. The tying of intangible heritage with popular culture and daily life, diversity and variety, while being special, has turned it into a transdisciplinary issue and a social, anthropological, cultural, political, economic, generational, artistic, historical, and modern issue. Therefore, it can be called a "modern urban myth", that is, a contemporary product and production adopted from the past.

Funding

There is no funding support.

Conflict of Interest

The author declared no conflict of interest.

علمی پژوهشی

نقدی بر میراث ناملموس به عنوان یک مسئله شهری

کوهیار محسن پور ^۱ ^۱ استادیار گروه مردم‌شناسی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.[10.22080/usfs.2024.27504.2458](https://doi.org/10.22080/usfs.2024.27504.2458)

چکیده

شهرها، مفهوم میراث فرهنگی ناملموس را به عنوان یک مسئله جدی در شهرهای جهان مطرح کرده است. مطابق تعریف کنوانسیون سال ۲۰۰۳ یونسکو، میراث فرهنگی ناملموس شامل دانش و مهارت‌ها، بازنمایی‌ها و اقداماتی که جوامع، گروه‌ها و افراد به عنوان بخشی از میراث فرهنگی خود می‌شناسند. این مسئله شامل سنت‌های موروثی، فعالیت‌ها و اعمال اجتماعی، آیین‌ها، دانش و اعمال کلی مربوط به طبیعت و جهان اطراف است که ارتباط تنگاتنگی با احساس هویت و تعلق، تنوع فرهنگی، حافظه، دانش فرهنگی، سبک زندگی در ساختار شهر دارد. مباحث نظری کمتری درباره مسئله میراث ناملموس شهری مطرح گردیده است. در این مقاله بحث در مورد آنچه را که میراث مشهود و ملموس می‌نامیم کنار می‌گذاشته، به منبع و منشأ آن می‌پردازیم، یعنی میراث ناملموس. مسئله اصلی این مقاله تلاشی نظری و مفهومی است برای رسیدن به تعریفی بسط یافته‌تر از ویژگی‌های ذاتی میراث ناملموس و توسعه آن به عنوان یک زبان فهم که به ابعاد متفاوت تری از شناخت و درک مسئله شهری اشاره دارد. علاوه بر این با تاسی از آرای گادامر درباره ابعاد فهم، که با سه مفهوم زبان و زبانمندی، زمان و سنت، و مکانمندی و محلیت مرتبط است، به ابعاد فهم میراث ناملموس در منظر شهری پرداخته شده است. با توجه به پتانسیل تطبیق‌پذیری و خود بازسازی میراث ناملموس، همچنین ظرفیت همراهی با جریان‌های معاصر و مدرن زندگی شهری، و ارتباط با فرهنگ عامه و زندگی روزمره، می‌توان آن را به عنوان یک "تجربه زمینه‌ای" بسط یافته، "منشور اتیک اجتماعی" و سامان فرهنگی یک جامعه دانست. از اینرو خوانش "مسئله میراث ناملموس جدید"، برای "نظم اجتماعی جدید" در شهرها، مسئله‌ای حیاتی به شمار می‌آید.

تاریخ دریافت:

۱۱ مرداد ۱۴۰۳

تاریخ پذیرش:

۱۰ مهر ۱۴۰۳

تاریخ انتشار:

۱۰ آذر ۱۴۰۳

کلیدواژه‌ها:

میراث ناملموس فرهنگی،
ساختار شهر، فهم مسئله.^{*} نویسنده مسئول: کوهیار محسن پور

آدرس: گروه مردم‌شناسی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی،

دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

تلفن: ۰۹۱۱۷۸۱۲۷۹۱

ایمیل: kohyarmohsenpour@umz.ac.ir

۱ مقدمه

چرخش فرهنگی در گفتمان مطالعات شهری و توجه به حفظ تنوع فرهنگی در ساختار شهرها، مفهوم میراث فرهنگی ناملموس را به عنوان موضوعی جدی در شهرهای جهان در سال‌های اخیر مطرح کرده و آن را مرکز توجه شهروندان و سیاستگذاران حوزه شهری قرار داده است (Bouchenaki, 2003) و (Tavares et al, 2021: 2) و (Turner and Tomer, 2013: 187) و (Jigyasu, 2014: 129). یونسکو در کنوانسیون سال ۲۰۰۳ ضمن تاکید بر اهمیت میراث شهری، میراث فرهنگی ناملموس را شامل دانش و مهارت‌ها، بازنمایی‌ها و اعمالی که جوامع، گروه‌ها و افراد آن را به عنوان بخشی از میراث فرهنگی خود می‌شناسند تعریف کرده است. این میراث شامل سنت‌های به ارث رسیده، فعالیت‌ها و اعمال اجتماعی، آیین‌ها، رویدادهایی مانند جشن‌ها، و به طور کل دانش و اعمالی می‌شود که مربوط به طبیعت و جهان هستی پیرامون آنها می‌باشد. این تعریف با مسائلی چون احساس هویت و حس تعلق، تنوع فرهنگی، خلاقیت، حافظه، دانش فرهنگی، تمایز فرهنگی، حوزه عمومی و سبک زندگی در ساختار شهر ارتباط تنگاتنگی دارد. مطابق با این تعریف میراث ناملموس به عنوان دارایی‌های فرهنگی و محصول فرهنگی نشانه گذاری شده (Konach, 2016:19)، عاملی اساسی در توسعه و تداوم هویت فرهنگی شناخته شده است. اگرچه حفاظت و توجه به میراث فرهنگی ملموس، مانند بناهای تاریخی، عموماً یکی از دغدغه‌های اصلی در برنامه‌ریزی شهری بوده اما حفاظت و ترویج میراث ناملموس به عنوان بخشی از "حقوق فرهنگی" (فاضلی، ۱۳۹۹: ۴۴۴) شهروندان امری به نسبت جدید همراه با چالش‌ها و فرصت‌های منحصر به فرد می‌باشد. شکل‌گیری شهرها که در طول زمان بر مبنای روندی فرهنگ مدار، مفهوم گرا و در بستر ارزشی معنایی و بر پایه سیما و پتانسیل‌های محیط در عرصه منظر شهری عینیت می‌پذیرفت در سده‌های اخیر با گسستگی در فرایند تکوین پیکره شهری

روبرو گشته است، این مسئله در عصر حاضر گذار از روند یکسان ساز شهری در برنامه ریزی‌های کارکرد محور و نیاز به بازنگری در احیای دوباره فرهنگ و شخصیت شهری و معنی بخشی به شهرها را در قالب نقطه نظرهایی چون بوم‌شناسی فرهنگی لسلی وایت انسان‌شناس فرهنگی و بوم‌شناسی منظر با رویکرد فرهنگ‌شناسانه، کل‌گرایانه و بین‌رشته‌ای به ضرورتی اجتناب‌ناپذیر بدل کرده است (رازى و همکاران، ۱۴۰۲: ۲۵).

خیزش شهرنشینی در حال رشد اغلب منجر به فرسایش اعمال و کنش‌های سنتی و ساختارهای اجتماعی جوامع می‌شود، زیرا جریان و تحرک جمعیت‌ها و توسعه زیرساخت‌ها می‌تواند بافت اجتماعی که میراث ناملموس را پایدار نگه می‌دارد، مختل کند. شهرها، به عنوان نهادهایی پویا و پیوسته در حال تغییر، عموماً با اولویت قرار دادن توسعه اقتصادی و مدرنیزاسیون توجه کمتری به پیوستگی و تداوم فرهنگی داشته‌اند. جابجایی در جوامع، تجدید حیات و بازآفرینی شهری، و همگن‌سازی فضاهای شهری می‌توانند موجب از دست دادن تنوع فرهنگی و تضعیف میراث ناملموس که اشرفی (Ashrafi, 2011: 2016) آن را روح مکان در منظر شهری نامید، گردند. با این وجود شهرها دیگر فقط به کسانی که آن را خلق کرده‌اند و پدید آورنده حیات اولیه آن هستند تعلق ندارند بلکه اکنون میزبان گروه‌های جدید، مهاجران و نیز الگوهای اجتماعی جدیدی هستند که ارزش‌های شهر را از نگاه خودشان بازتفسیر می‌کنند. این امر شهرها را مجاب به پذیرش بیشتر مفهوم انسان‌شناسانه "دیگری" (Turner and Tomer, 2013: 185) و در معرض مواجهه با آن قرار می‌دهد. به این معنا که جابجایی و تغییرات اجتماعی که به واسطه پروژه‌های نوسازی و یا بازآفرینی شهری همراه است، بسیاری از گفتمان‌های جوامع قبلی و مستقر را به حاشیه‌ها می‌راند و یا به طور کامل پراکنده می‌کند و انتقال فرهنگی از یک نسل به نسل بعد را دچار گسست می‌کند. تجدید حیات شهری با اولویت قرار

دادن پروژه‌های زیرساختی و تجاری به عنوان اولویت های عموماً رقیب و غیر همسوی شهری بدون در نظر گرفتن ساختار فرهنگی شهر می تواند تهدیدی برای میراث ناملموس باشد، زیرا جامعه و ساختار موجود و ابعاد نامحسوس مکان ها (Smith and Campbell, 2017: 29) را جابجا کرده و با بافت به اقتضای محیط جدید و اغلب همگن از لحاظ فرهنگی جایگزین می کند. مستندات کمی از میراث ناملموس در شهرها وجود دارد یا اصلاً وجود ندارد، زیرا تمرکز در درجه اول بر ثبت ویژگی های فیزیکی و "گفتمان مکان محور" (فاضلی، ۵۰: ۱۳۹۹) در بافت شهری است. حتی مستند سازی ویژگی های فیزیکی به ندرت فراتر از ثبت فیزیکی فرم ساخته شده یعنی ارزش های معماری و زیبایی شناختی آنها می رود که شامل ارزش های میراث ناملموس مرتبط با شیوه های فرهنگی و سیستم های اعتقادی جامعه محلی می باشد. این فرآیند نه تنها شبکه های اجتماعی، مکان ها و فضاهایی که برای استمرار پایدار، اجرا و انتقال میراث ناملموس حیاتی محسوب می شوند را مختل می کند، بلکه به تجاری سازی اعمال فرهنگی در فضایی نابرابر منجر شده و آن ها را از معناداری و اهمیت شان تهی می کند. به عنوان مثال، بازارهای سنتی، مراکز اجتماعی و مکان های مذهبی اغلب برای ساخت جاده ها، مراکز خرید و ساختمان های اداری تخریب می شوند.

با توجه به اینکه تصور الگوهای ایده آل و پایدار شهری در اغلب حوزه ها و به طور مشخص مسئله میراث ناملموس شهری عموماً امری نظری است و درک درستی از پیچیدگی و فراگیر (و نه نخبه گرا) بودن آن در سطوح فردی، اجتماعی، نهادی و ارتباط مستقیم آن نیز با ساختار فیزیکی شهر (Jigyasu, 2014: 129) به عنوان یک امر تجربی و تجربه شده شهری (تجربه شهر) وجود ندارد، چالش پیش رو یافتن توازن بین توسعه کالبدی شهر و حفاظت از میراث به معنای عام است، به طوری که رشد شهری به بهای تنزل و حاشیه نشینی میراث ناملموس فرهنگی صورت نگیرد. اگرچه این چالش ها گاه

علیرغم تحمیل فشارهای ساختاری، می تواند زمینه ساز فرصت های مناسبی برای ترویج میراث ناملموس از قبیل مستند سازی و مطالعه، حفاظت و به اشتراک گذاری برای مخاطبین گسترده تر بواسطه فناوری های دیجیتال و تقویت حس پیوند فرهنگی جهانی در شهرها نیز گردند. در این راستا نقدی که بر گفتمان غالب و فراگیر مطالعات شهری در ایران نیز وارد است خلاء نوعی مطالعات اجتماعی و انسانی و عدم رویارویی با شهر به مثابه فضایی فرهنگی و اجتماعی است. یعنی نیاز به شکل گیری رویکردی چند رشته ای، کیفی، کل گرا، جامعه گرا و فرهنگ گرای متناسب با تحولات امروزی شهر به عنوان بدیلی برای رویکرد کمیت گرا، جزء نگر، مکان محور، تک رشته ای و غیر نظری موجود (فاضلی، ۵۷: ۱۳۹۹). این پژوهش، بحث پیرامون آنچه را که میراث قابل رویت و ملموس نامیده می شود کنار گذاشته، به آنچه که سرچشمه و منشا آن، و بخش مهمی از سیستم دانش جامعه (Rusalić, 2009: 7) برای فهم و بازتولید جهان پیرامون می باشد پرداخته است، یعنی میراث ناملموس، آنچه نادیدنی است اما حضور ذهنی دارد، دانشی اجتماعی از گذشته ای نامتناهی (Graham, 2002: 1004) که به آینده منتقل می شود تا نیاز مردم به احساس هویت و تعلق را تامین کند، و بستری باشد برای بسیاری از رفتارهای شهری و کنش های امروزی شهروندان. شهرها همیشه مکان و بستر مهمی برای نمود ارزش های میراث ملموس و ناملموس (Smith and Campbell, 2017: 32) مرتبط با هویت های جمعی و بازنمایی آن بوده و هستند. ارزش های اجتماعی، هویت جوامع و غرور مدنی که نه تنها در بناهای تاریخی و بناهای عمومی و خصوصی، بلکه در مکان ها و لحظات خاص زندگی جمعی نیز وجود دارد (Jigyasu, 2014: 130) اهمیت میراث ناملموس در محیط های متکثر و چند جهانی شده شهرهای امروزی نیز امری بدیهی است، اما آنچه که کمتر بدیهی است، چرایی و دلیل این اهمیت است. در یک سمپوزیوم ملی که اخیراً در دانشگاه مازندران در شمال ایران برگزار گردید، برخی از میراث ملموس

نیز خوانش میراث به عنوان یک متن و پدیده در شهر، با تأسی از آرای گادامر پیرامون "فهم مسئله"، به ابعاد این موضوع پرداخته شده است. رویکرد گادامر به حقیقت، دیالکتیکی است، نه روش‌شناختی. دیالکتیک مواجهه مفسر با متن یا پدیده. گادامر به پلورالیسم معنایی در مواجهه با فهم مسئله و رد ذهنیت و عینیت محض، و پایان ناپذیری فهم و نقد فهم یک پدیده معتقد است. وی روش را موجب نیل به حقیقت نمی‌داند، بلکه به اعتقاد او از راه دیالکتیک و مواجهه است که فهم حقیقت میسر می‌گردد. او با تأکید بر شرایط امکان فهم، عواملی چون "تاریخمندی"، "زبان"، پیشداوری‌های متأثر از "سنت" را در فهم متن موثر می‌داند (نصری، ۱۳۸۳: ۵۵). گادامر مبانی، عناصر و شرایط هستی‌شناسانه فهم را در هرمنوتیک فلسفی خود مورد توجه قرار داده است. نقد گادامر بر روش‌گرایی یکی از آموزه‌های اساسی هرمنوتیک فلسفی اوست. گادامر حقیقت را فراتر از آن می‌داند که بتوان با اتخاذ روش به تمام آن رسید. وی انحصار حقیقت در فرآیندهای روشمند را نقد می‌کند اما لزوم کار روشمند را نفی نمی‌کند (آزاد و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۰). اندیشه فرا روشی و "عقلانیت هرمنوتیک" را به عنوان جایگزین روش‌گرایی و "عقلانیت متدیک" معرفی می‌کند و توجه به دیالکتیک را راهکار رسیدن به بخش‌هایی از حقیقت می‌داند که فراسوی روش‌گرایی علوم تجربی قرار دارد، از اینرو به نقد علمی سازی علوم انسانی به معنای علوم تجربی و پوزیتیویستی می‌پردازد (همان، ۱۲) البته همانطور که اشاره شد او در پی انکار ضرورت روش در علوم انسانی نبوده و تنها سعی در روشن نمودن حدود و ثغور، فهم بهینه و قابلیت‌های آن داشته است. به همین سبب ادعای درک تمامیت حقیقت به واسطه روش و نفی وجود حقیقتی در ورای علوم روشمند را به چالش می‌کشد.

او به کارگیری روش‌های علوم طبیعی در فلسفه، متافیزیک و حتی در علوم انسانی را نه تنها نقد می‌کند بلکه این روش‌ها را برای دستیابی به

و ناملموس ایرانی ثبت شده در UNESCO مانند موسیقی فولکلور ایرانی، زیارت کلیسای تادئوس، قنات در ایران، و میراث دیگری چون اروسک‌های محلی و موزه‌ها، مورد تبادل نظر قرار گرفت. آنچه که موجب نگارش پژوهش حاضر شده، "مسئله ماهیت و اهمیت خود میراث ناملموس"، ابعاد و چرایی این اهمیت بوده، و پاسخ به این پرسش که آیا میراث ناملموس یا به تعبیری "فرهنگ زنده" (Van Zanten, 2004: 38) همچنان می‌تواند در شهرهای امروزی یک "مسئله شهری"، اثرگذار و آگاهی‌بخش باشد؟ آیا، خود شهروندان و زندگی روزمره‌شان، شکل دهنده به میراث ناملموس یک شهر هستند؟

این مقاله تلاشی است برای درک ویژگی‌های ذاتی میراث ناملموس و توسعه مفهومی آن به عنوان یک زبان و به عنوان یک دیدگاه برای درک مسئله شهری. با توجه به این رویکرد در بحث پیش رو به ابعاد فهم میراث ناملموس در منظر شهری، پویایی میراث ناملموس، محیط اجتماعی شهروندان و میراث ناملموس به عنوان مدلولی از یک سنت و همچنین دال بر تغییر آن پرداخته شده است.

پژوهش حاضر بر آن است تا به این پرسش‌ها پاسخ دهد:

فهم مسئله و میراث ناملموس به عنوان زبان فهم مسئله از چه مولفه‌هایی برخوردار است؟

آیا میراث ناملموس یک مسئله و در عین حال مسئله‌ای شهری است؟

مواجهه‌ی مفسر/شهروند در جامعه معاصر شهری با میراث ناملموس چگونه است؟

۲ مبانی نظری

بررسی میراث ناملموس شهری یکی از راه‌های مهم در تحلیل ساختار شهرهای امروزی است. تحقیق حاضر تلاشی نظری و انتقادی با هدف تبیین ابعاد و ماهیت میراث ناملموس به عنوان یک روش متفاوت در فهم مسئله شهری و ابزاری برای تفسیر شهر و

۲.۱ پیشینه پژوهش

اگرچه از دهه ۱۹۷۰ مفهوم میراث فرهنگی پیوسته در حال گسترش بوده است، اما در دهه آخر قرن بیستم رویکردهای جامع تری برای درک میراث ناملموس به عنوان منبع هویت فرهنگی، خلاقیت و تنوع ایجاد شد و سیستم های دانش سنتی و مهارت ها مورد توجه بیشتر قرار گرفت. این امر همراه شد با شکل گیری کمیته متخصصین حفاظت از فولکلور در یونسکو و متعاقباً بخش ویژه ای برای میراث "غیر ملموس". رویکردها در این دهه نه تنها بر حفظ آثار و تولیدات مادی هنری تأکید داشتند، بلکه به دانش، ارزش ها و فرایندهای خلاقانه ای که امکان تولید آنها را فراهم می کردند و همچنین شیوه های تعامل نیز توجه نشان دادند (Bouchenaki, 2003: 1). در چهاردهمین سمپوزیوم علمی شورای بین المللی بناها و محوطه های تاریخی در سال ۲۰۰۳، میراث فرهنگی یک رابطه هماهنگ بین جامعه و سیستم های تعاملی بین افراد، هنجارها و ارزش ها، که نمادها و اشیا و فن آوری ها شواهد ملموس آن هستند تعریف گردید. یعنی میراث ناملموس و ملموس فرهنگی به عنوان دو روی یک سکه مفروض گرفته شد. از اینرو برای پرداختن به میراث ناملموس، باید آن را در بافت وسیع تر اجتماعی، تاریخمند تر و مکان مند تر در نظر گرفت. از اینرو ناچاراً برای بررسی این میراث حافظه ای و نهفته، بخشی از شکل شفاهی به شکل مادی ترسیم می گردد. اگرچه این نوع پرداختن به مسئله تا حدودی موجب انجماد مفهومی میراث ناملموس می شود اما برای ثبت و حفاظت از آن اجتناب ناپذیر است.

تاواریس و همکاران (۲۰۲۱)، در مروری نظام مند برای پاسخ به این پرسش که "چگونه میراث ناملموس با تاب آوری شهری ارتباط دارد؟" به ارتباط و ضرورت امتزاج این دو گفتمان در برنامه ریزی های شهری آینده می پردازد. آنها تاب آوری شهری - به طور خاص تاب آوری اجتماعی و فرهنگی - را به عنوان توانایی یک سیستم شهری و تمام شبکه های آن در مقیاس زمانی و مکانی برای حفظ یا بازگشت

حقیقت کافی نمی داند و روش مندی را یک راه مطمئن برای رسیدن به فهم صحیح قلمداد نمی کند. گادامر با روش و روش گرایی مخالفت کامل ندارد و از همین رو در برابر منتقدان خود اظهار می کند که ابداً قصد نداشته است که ضرورت کار روشمند در چارچوب علوم انسانی را انکار کند. در واقع او روش گرایی و فرآیندهای علمی روشمند را مورد انتقاد قرار می دهد اما نفی نمی کند. او معتقد است وجوهی از حقیقت در وراي روش قرار دارد که بواسطه فرآیندهای علمی روشمند و یا با اتخاذ روش های پوزیتیویستی که بر علوم مدرن حاکم است قابل دستیابی نیستند. روش از رسیدن به حقیقت ناتوان است، زیرا به وسیله آن، فقط آن حقیقتی که قبلاً در بطن روش مستتر بوده، آشکار می شود. او معتقد است مسئله وابستگی به روش مندی در این علوم ناکارآمدی خود را به طور ملموس تری در مواجهه با مسائل اخلاقی، هنر و فرهنگ بواسطه پیش فرض های علمی مطلق نشان می دهد. با این وجود گادامر قصد پروراندن چنین روش شناسی ای را ندارد بلکه می خواهد نشان دهد که در علوم انسانی، هیچگونه شناخت روشمندی که اعتباری همگانی داشته باشد، وجود ندارد.

رویکرد مسئله شناسانه دیگری که به آن پرداخته شد، مسئله میراث ناملموس از منظر هستی شناسانه آلن بدیو به مفهوم حقیقت و شناخت است. بدیو معتقد است امر ناشناخته چیزی است که ضمن امکان وجود، ما فعلاً از آن چیزی نمی دانیم یا درک روشنی از آن نداریم. او معتقد است در امور تاریخی، اجتماعی یا فرهنگی، رابطه بین دانسته ها و ندانسته ها، رابطه ای مسئله مند است. بین بود و نمود چیزها نوعی مسئله را تشخیص می دهد. از اینرو در اینجا تلاش بر این است تا با تعمیم این مفهوم به میراث ناملموس شهری، آن را به عنوان امری حاضر و بالقوه در حافظه و شخصیت شهری و نه لزوماً در سطح تجربی و زندگی روزمره شهروندان مطرح کنیم. نظری.

رویکرد منظر شهری تاریخی، شناسایی، حفاظت و مدیریت مناطق تاریخی در بافت وسیع شهری را با در نظر گرفتن روابط متقابل شکل کالبدی، سازماندهی و پیوند فضایی آنها، ویژگی‌ها و موقعیت‌های طبیعی و ارزش‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی آنها پیشنهاد می‌کند (Jigyasu, 2014).

نظریه اجتماعی در بحث های پیرامون نظریه های شهری در ایجاد ارتباط بین نظریه و عمل در فرایند برنامه ریزی های شهری نقش مهمی دارد از اینرو نمی توان شهر را از مفهوم جامعه و فرهنگ جدا دانست، اگر چه تطبیق مطلق این دو امر نیز یک تصور آرمانی و غیر عملیاتی است اما شرط لازم و مهمی برای تحقق برنامه های شهری می باشد. . .

مشکینی و همکاران (۱۴۰۱)، رویکردهای رئالیسم انتقادی را در نقد رویکردهای ماتریالیستی یک رویکرد دیالکتیکی و کل نگر جهت بررسی روابط بین سازمان فضایی اجتماعی شهر و کارگزاران آن، محیط و جامعه می دانند که هم فلسفه علوم طبیعی و هم علوم اجتماعی را مورد توجه قرار می دهد. مطابق با این رویکرد، نظریه ها با میانجیگری شرایط زمانی و مکانی درک می شوند و مطالعات شهری و منطقه ای به سمت نظریه هایی سوق پیدا می کنند که جنبه های هنجاری و ارزشی بیشتری دارند و دوگانگی جوهری، فرایندی و انتقادی را در هم ادغام می کنند.

میراث فرهنگی در منظر شهری و تاثیر عناصر گوناگون فرهنگی بر منظر شهر در توسعه پایدار شهر حائز اهمیت است. منظر حاصل ادراک مردم محلی و یا بازدیدکنندگان و شامل کنش و برهم کنش عوامل فرهنگی و انسانی و طبیعی است. منظر شهری تاریخی شامل پیوستگی ارزش های تاریخی، معمارانه، فرهنگی اجتماعی و اکولوژیکی محیط های شهری در طول زمان می باشد. این منظر جامعه معاصر را شکل می دهد و ارزش بسیار زیادی برای درک ما از محیط پیرامون دارد (رازی و همکاران، ۱۴۰۲). رازی و همکاران در مطالعه خود ابعاد ارزش های فضایی و بصری را به عنوان بخش از خاطرات

سریع به عملکردهای مورد نظر در مواجهه با یک اختلال تعریف می کنند و به نقش جامعه محلی، تعلق و دلبستگی، و حفظ هویت فرهنگی اماکن شهری اشاره می کنند. اگرچه این تحقیق به نقش موثر میراث ناملموس در توسعه پایدار اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی اشاره دارد اما از طرفی به انتقادات موجود به تعریف یونسکو در تعیین مرز صریح و مطلق از ملموس و ناملموس بودن میراث نیز توجه می دهد. آنها وارد بودن این نقد را در ماهیت دائما در حال تغییر میراث ناملموس و وابستگی آن به کنش های زنده و روزمره در محیط های فیزیکی و فضاهای شهری می دانند.

نقش جوامع محلی در توسعه پایدار و چالش های منتج از تغییر الگوهای شهری در مطالعه ای با موضوع مشارکت جامعه و ارزش های ملموس و ناملموس میراث شهر مورد بررسی قرار گرفت (Turner and Tomer, 2013). شهرها بر اثر فشارهای توسعه ای و جمعیتی دیگر تنها به "کسانی که آن را خلق کرده اند" تعلق ندارند. یعنی شهرها امروزه از دیدگاه طیف وسیعی از مصرف کنندگان و شهروندان - دیگران - بازتفسیر می شوند که نیاز به تعریف مجدد از اصالت را نیز نشان می دهد. از اینرو برای پرداختن به میراث گذشته، حال و آینده شهری، توجه به دو گروه اجتماعی یعنی کسانی که میراث را بوجود آورده اند و کسانی که باید از آن مراقبت کنند امری ضروری است.

جیگیاسو (۲۰۱۴)، مردم را بازیگران اصلی میراث می داند، زیرا به طور مداوم شکل فیزیکی و محیط شهر را تغییر می دهند. بنابراین، میراث فرهنگی را نمی توان از کل واقعیت شهری جدا کرد، به این دلیل که تنها تاریخ نمی تواند معیار بیرون کشیدن میراث از بافت اجتماعی باشد. فضاها و اماکن عمومی شهری مانند میدان ها از طریق میراث ناملموس گروه های اجتماعی و اعتقادی و رویدادهایی که در آنها به اشتراک گذاشته شده است، به مردم گره خورده اند و مفاهیم متافیزیکی را به مرزهای دنیوی تر در سنت های فرهنگی و مذهبی تبدیل می کنند.

۳ روش تحقیق

تحقیقات نظری که به نقد یک مفهوم به عنوان یک مسئله می نگرند عموماً از یک روش سیستماتیک در قالب تحقیقات کمی یا کیفی پیروی نمی کنند. تحقیق حاضر در نقد مفهوم میراث ناملموس، به آن به عنوان یک گفتمان غالب در مطالعات شهری نپرداخته است چون اساساً فهم ساختار شهری از دریچه میراث، هنوز به یکی از گفتمان های غالب و مرسوم در مطالعات شهری بدل نشده است. از اینرو تحقیق حاضر در یک تحلیل نظری و انتقادی، ضمن تحلیل مفاهیم کلیدی، تعاریف و دیدگاه های نظری مرتبط با موضوع، مرور و بررسی جامع مقالات علمی، کتب و گزارش ها در مورد میراث ناملموس، و تحلیل روابط بین این مفاهیم سعی در توجه دادن به یک مسئله شهری و ابعاد و ماهیت فهم آن را داشته است. هدف استفاده از این روش، مسئله مند کردن و بررسی رابطه پیچیده بین شهرنشینی و میراث ناملموس، شناسایی برخی چالش های پیش رو و شناخت ابعاد میراث فرهنگی ناملموس به عنوان یک مسئله شهری برای حفظ مؤثر و ادغام آن در توسعه شهری است. علیرغم اینکه تحقیقات فراوانی به اهمیت میراث ناملموس به عنوان یک مسئله شهری و به عنوان بخشی از مسئله میراث ساختار شهری اشاراتی داشته اند اما تحقیقات کمتری به جوهره و ماهیت این مسئله به عنوان یک زبان فهم پرداخته اند (نمودار ۱). از اینرو ضمن تلاش برای توسعه فهم انتقادی از مسئله شهری، بررسی جامع و انتقادی از تعامل دوسویه بین شهرنشینی و میراث ناملموس فرهنگی و استخراج نتیجه گیری های نظری و بسط مفهومی میراث ناملموس شهری با تاکید بر حفظ تنوع فرهنگی در محیط های شهری مورد توجه بوده است.

جمعی مردم با شاخص هایی چون فرهنگ تاریخی، فرهنگ هنری، فرهنگ سیاسی، فرهنگ اکوسیستم، فرهنگ دینی مذهبی و فرهنگ بومی با رویکرد بوم شناسی فرهنگی و بوم شناسی منظر مورد مطالعه قرار دادند.

عبدالله نصری (۱۳۸۳) ابعاد فهم را در پژوهشی با عنوان عناصر فهم در اندیشه گادامر، مورد بررسی قرار داده است و بیان می کند که گادامر شرایط امکان فهم که وابسته به عواملی چون تاریخمندی، زبان و سنت را در امکان فهم متن مهم می داند و فهم را حالتی از درگیری و مواجهه انسان با محیط و دیگران بر می شمرد. تحقیقات انجام شده در بکارگیری میراث فرهنگی در مطالعات شهری به ابعاد و مسائل مهمی اشاره کردند. اما آنچه کمتر مورد توجه بوده، و در محدود مطالعاتی مورد بررسی قرار گرفته، ابعاد جوهری فهم (واعظی، ۱۳۹۱) است.

به این معنا که فهم دارای چه ابعاد و شرایطی است. در تحقیق حاضر سعی بر آن بوده است که به تبیین ویژگی های ماهیتی میراث ناملموس به عنوان یک زبان فهم مسئله شهری و ابعاد فهم - آن - در متن شهری پرداخته شود. یعنی میراث ناملموس در فضای شهری فارغ از نوع بکارگیری و سیاستگذاری ها، حامل کدامیک از ابعاد زبان فهم است که آن را به عنوان یک مسئله پررنگ می کند. اغلب تحقیقات پیشین به میزان اهمیت و چگونگی بکارگیری و مولفه ها و مصداق هایی از حضور ملموس میراث ناملموس در جوامع شهری پرداختند. اما پژوهش حاضر به این موضوع پرداخته است که چه ویژگی هایی از این میراث آن را به موضوعی مهم و مسئله مند تبدیل کرده و چرا علیرغم ناپیدایی فیزیکی، در ضمیر ناخودآگاه شهروندان و شهر نقش ایفا می کند.

نمودار ۱. میراث ناملموس به عنوان یک زبان

۳/۱ ساخته شدن مسئله

برای نگاه دقیق‌تر به مسئله میراث ناملموس در شهر، ابتدا باید میراث ناملموس به عنوان یک مسئله مورد بحث قرار گیرد. اهمیت و ضرورت این امر، همان فهم مسئله و درک ضرورت مسئله است. یعنی چه زمانی و تحت چه شرایطی، میراث ناملموس می‌تواند به عنوان یک مسئله در نظر گرفته شود، و چه زمانی شهروندان که همان مصرف کنندگان و در عین حال تولید کنندگان میراث ناملموس هستند، "احساس مسئله" می‌کنند؟ آیا بدون احساس مسئله کردن در یک موضوع و درک دقیق آن، می‌توانیم در مورد اهمیت آن پیشرفتی داشته باشیم؟ از اینرو درک اهمیت ضرورت به مثابه اهمیت احساس نیاز، مورد توجه قرار گرفته است.

هر امر انتزاعی، مانند شهر، باید به وسیله ی تعین‌های تاریخی-اجتماعی تعین شود. این تعین کردن مفاهیم فرآیندی بی وقفه است و درست از همین روست که مفاهیم همواره با تنشی درونی میان تعین‌های مختلف مواجه اند. در واقع این تعین‌ها قرار است به ما بگویند که یک مفهوم کلی چگونه در جغرافیا‌های تاریخی-اجتماعی دیگر در عین حالی که همچنان کلیت خود را حفظ میکند، اشکال مختلف به خود می‌گیرد. نتیجه ی این تنش‌ها انضمامی شدن مفاهیم یا آنچه لوفور انتزاع انضمامی می‌خواند است (واقفی، ۱۳۹۵). تعین کردن مقولاتی مانند شهر بواسطه ی تعین‌ها، به نوعی آشتی دادن

امر واقعی با امر اندیشه ای است. از آنجایی که هر تعینی ریشه در روابط سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جامعه ای خاص دارد، متعین کردن مقولات، کارکردی دیالکتیکی دارد. از سویی کلی بودن آن مقوله را حفظ می‌کند و از سوی دیگر آن را به چیزی که پیش از آن نبوده است تغییر می‌دهد. به بیانی دیگر، متعین کردن مفاهیم متضمن تعمیم امر جزئی به امر کلی است (همان، ۱۳۹۵).

برای درک میراث ناملموس و ملموس کردن آن به عنوان یک مسئله، ابتدا سعی می‌کنیم به چند پرسش اساسی پاسخ دهیم، تا نشان دهیم میراث ناملموس یک مسئله است، و مسئله‌مندی آن در شهرهای امروز، خود یک مسئله است. اما مسئله چیست؟ و مسئله شناسی چیست؟ این موضوع که اهمیت کانونی در اندیشه فوکویی دارد را فاضلی به نقل از فوکو به این صورت تعریف می‌کند:

"مسئله، سازه ای اجتماعی و گفتمانی است و برآیند موقعیت تاریخی معینی است. در این موقعیت معین، این امکان فراهم می‌شود تا جامعه از خود پرسش کند و در عین حال این پرسش‌های جامعه نیز به واسطه محقق و اندیشمندی رویت پذیر و روایت پذیر می‌شود و به سخن در می‌آید" (فاضلی، ۲۱۵: ۱۳۹۹). مطابق با این تعریف، می‌توان استدلال کرد که میراث ناملموس نیز به عنوان یک مسئله، سازه ای اجتماعی و یک تولید اجتماعی است و همواره در دوره های مختلف تاریخی یک

شناسانه مقاله حاضر ذیل آن قابل طبقه بندی می باشد.

واقفی (۱۳۹۵) در رابطه با روش شناسی در مطالعات شهری می گوید: در نظر گرفتن شهر به مثابه ابژه ای ممکن، پای امکان ها و از این رو پای پراکسیس را به میان می کشد. اگر شهر را نه به سان پدیده ای صرفاً عینی و خارجی، آنطور که سنت دورکیمی در روش شناسی اش بدان اصرار دارد، بلکه به عنوان افقی برای رسیدن در نظر بگیریم آنگاه پرابلماتیک شهر شکلی جدید به خود می گیرد. دیگر در پژوهش ها نه از توصیف واقعیت بلکه از شرایط امکان تحقق پدیده ها باید سخن گفت. این صورت بندی جدید از امر شهری همچنین پای ضرورت روش دیالکتیکی را در فهم رشد و تغییر ابژه های بالقوه به میان می کشد (واقفی، ۱۳۹۵).

پژوهش نظری حاضر با بررسی ابعاد و زوایای مفهومی و در عین حال عینی میراث ناملموس فرهنگی به عنوان یک مسئله شهری، علاوه بر تلاش در جهت درک آن به عنوان یکی از "زبان های فهم ساختار شهر"، سعی دارد تا اهمیت خوانش این زبان را در قالب یک "فهم نظری از شهر" که کمتر به آن پرداخته شده است ارائه کند.

به منظور ارائه یک صورت بندی مفهومی، ابتدا "میراث ناملموس فرهنگی" در قالب یک مسئله مورد بحث قرار گرفت. سپس بر پایه منطق روش شناختی پژوهش، ضمن توجه دادن به ضرورت فهم مسئله، و با حرکت از استدلال گادامر، و تبیین میراث ناملموس به عنوان یک زبان فهم مسئله شهری، کوشش شده تا ابعاد این فهم در بستر شهری در یک چارچوب اقناع کننده و نوآورانه مورد مفاهمه قرار گیرد. بر این اساس اهمیت پژوهش حاضر در ارائه رویکرد و چشم اندازی میان رشته ای است که از طریق یک صورت بندی مفهومی و به منظور افزایش افق شناختی - تحلیلی موضوع میراث فرهنگی تلاش کرده تا به روشن تر شدن فهم میان رشته ای مسئله شهری و حوزه های مرتبط با مطالعات شهری کمک کند. این رویکردهای میان

شهر متأثر از گفتمان غالب و پارادیم های موجود به صورت یک برآیند تاریخی معین نقش ایفا می کند.

۳،۲ میراث ناملموس یک مسئله شهری

ماهیت میان رشته ای طراحی و مطالعات شهری و رویکرد عینیت گرای آن به شهر، توسعه ادبیات و نظریه های علمی بواسطه سایر رشته های مرتبط با این موضوع را ضروری نموده است. از سوی دیگر تحول فضاهای عمومی شهری متأثر از نیروهای اقتصادی و سیاسی فرادست، و در روی دیگر سکه شخصی شدن امر شهری، پاسخگویی رویکردهای کلاسیک مطالعه این فضاها در دانش طراحی شهری را با چالش مواجه ساخته و نگاه عموماً طراحانه و تخصص محور طراحان شهری به فضاهای شهری را تعدماً به ابعادی چون روابط قدرت، مصرفی شدن و مرزهای نامرئی ناشی از نظام طبقاتی جامعه در فهم این فضاها جلب نموده و نتیجتاً اتخاذ نوعی رویکرد علمی انتقادی و مسئله محور را اجتناب ناپذیر کرده است (طغریایی و همکاران، ۱۴۰۱: ۱۲۵). تمامی ابژه ها شامل مردم، سازمان ها و گفتمان ها همگی دارای «قدرت علی» می باشند، یعنی توانایی این را دارند که چیزی را تولید کنند یا کاری را انجام دهند. در مقایسه با مدلهای اثبات گرایانه باید گفت، روایت های انتقادی به دنبال آشکار کردن رابطه علی- معلولی و نه فقط ظهور پدیده های توسعه شهری و منطقه ای و نشان دهنده وحدت جدایی ناپذیر بین فرم های فضایی و فرایندهای اجتماعی می باشند (مشکینی و همکاران، ۱۴۰۱: ۸۸).

با توجه به طبقه بندی های مرسوم روش شناسی تحقیق، پژوهش های نظری ذیل هیچ کدام از سه روش کمی، کیفی یا ترکیبی طبقه بندی نمی شوند. با اینحال استدلال منطقی به عنوان روشی ورای دسته بندی سه تایی بالا، برای تحقیقاتی که به دنبال ایجاد "نظمی منطقی در مفاهیم پراکنده قبلی"، "ارتباط میان اجزای دانش"، و "شفافیت نظری" هستند، می تواند به کار آید (طغریایی و همکاران: ۱۴۰۱: ۱۱۶). از این منظر رویکرد روش

رشته ای می تواند مورد استفاده پژوهشگران مطالعات انتقادی حوزه شهری قرار گیرد.

۴ یافته‌ها و بحث

۴.۱ میراث ناملموس و فهم مسئله

پدیده‌ای که اغلب به‌عنوان انقلاب میراث (Loulanski, 2006: 207)، و احیای میراث شناخته می‌شود، اهمیت روزافزون "گذشته ما" را برجسته می‌کند. علاقه و نگرانی نسبت به میراث در میان گروه‌های متنوعی مانند جوامع محلی، دولت‌ها، دانشگاهیان، کسب‌وکارها، توسعه‌دهندگان و سیاست‌گذاران و گردشگران افزایش یافته است. این "گردش میراثی" و افزایش تعداد گروه‌های علاقه‌مند به میراث، دیدگاه‌ها، تعاریف و نگرش‌های متعدد، مفهوم و زمینه مطالعات میراث را پیچیده‌تر می‌کند و مسئله میراث را به عنوان یک مسئله حوزه عمومی و اجتماعی مطرح می‌کند و آن را به موضوعی چندرشته‌ای بدل کرده است. با این حال، میراث فرهنگی هنوز فاقد حضور قوی و منظم و یک چارچوب مرجع و پژوهشی مورد توافق همگانی است (Pearce, 1998: 9). با وجود پیچیدگی‌های مفهومی میراث ناملموس، نظریه‌پردازان و متخصصان اتفاق نظر دارند که میراث فرهنگی با تمامی مناقشات و ناهمخوانی‌هایش، می‌تواند از طریق یک دید گسترده‌تر، و گفتگوی نظری و عملی، با رعایت توازن منافع و اهداف مشترک، مورد مذاکره و مدیریت قرار گیرد. اگرچه، دستیابی به چنین اجماعی نیازمند یک چارچوب مرجع مشترک است که تنوع غنی مبتنی بر ارزش، و پتانسیل عملکردی در حال ظهور میراث را به رسمیت بشناسد و در خود جای دهد.

این پژوهش با بسط مفهوم در حال تکامل میراث ناملموس و ویژگی‌های ذاتی آن آغاز می‌شود و تلاش کرده است تا با ارزیابی و ادغام دیدگاه‌های مختلف و ارائه مفهومی بسط یافته از میراث، "میراث فرهنگی ناملموس" را به عنوان یک "مسئله" مطرح کند. ما در اینجا با تعریف میراث ناملموس در قالب یک مسئله، سعی در فهم ابعاد مفهومی میراث

ناملموس داریم. به همین جهت بعد از تعریف مسئله در قسمت قبل، در اینجا به ابعاد فهم یک مسئله و میراث ناملموس به عنوان یک روش فهم، با تاسی از اندیشه گادامر در رابطه با مسئله فهم و چگونگی حصول و شرایط امکان آن به عنوان یکی از امکانات سوژه شهری خواهیم پرداخت.

۴.۲ میراث ناملموس، شکلی از فهم

فاضلی به نقل از گادامر می‌گوید: مسئله، شکلی از فهم است. فهم حاصل از مشارکت، گشودگی، تجربه و دیالکتیک. مسئله شناسی، نوعی تشخیص دادن است، اینکه جامعه‌ای معین و در موقعیت تاریخی معینی درباره موضوع حساس شود، آن موضوع را برجسته کند، حول آن موضوع سخن بگوید و تولید گفتار و گفت‌وگو کند و آن را به شیوه‌ای خاص بفهمد، از این طریق مسئله شکل می‌گیرد (فاضلی، ۱۳۹۹: ۲۲۳). دیدن میراث ناملموس به عنوان یک مسئله شهری مستلزم درک زوایای خوانش آن به عنوان روش و نوعی فهم است. گادامر، ویژگی‌های لازم برای فهم و "فهمیدن" را متأثر از "زمان و سنت، زبان و موقعیت" می‌داند. او فهم را به معنای نوعی معرفت نظری و معرفت عملی در پیوند با سویه کاربردی آن یعنی تأکید بر موقعیت مندی مفسر و مسئله محور بودن فهم تعریف می‌کند (واعظی، ۱۳۹۱: ۱۴).

خوانش میراث ناملموس با رویکرد مسئله شناسانه آلن بدیو به مفهوم حقیقت و مسئله بود و نمود، درک میراث ناملموس در فضای نمادین گفتمان های شهری در مواجهه ای نشانه شناختی، محیط اجتماعی خویشتن و امر شخصی شده ی میراث ناملموس در میان شهروندان، عدم تداوم تاریخی و جهانشمولی مطلق میراث ناملموس شهری در برخورد با دو گفتمان پیوستگی فرهنگی و گسست فرهنگی، مولفه های دیگری از نوع مواجهه و تفسیر شهروندان در برخورد با میراث ناملموس، و ابعاد فهم ما از این متن شهری قابل خوانش می باشند که مورد بحث قرار خواهد گرفت.

عنوان مفهومی زمان مند، میراث ناملموس یک شهر را تشکیل می دهند. مفهوم زمان در مفهوم انسانیت ذاتی است، و در این آگاهی از زمان، بیش از هر چیز سنگینی گذشته را احساس می کنیم.

از سویی دیگر میراث ناملموس در زمان حال، به عنوان «اهداف معاصر گذشته» است، «بخشی از گذشته است که در حال حاضر برای مقاصد زندگی معاصر انتخاب می کنیم. خواه این اهداف اقتصادی، فرهنگی، سیاسی باشند، خواه اجتماعی. یعنی همانطور که بسیاری از محققان در زمینه میراث اظهار می کنند، ارزش یا ارزشی که به میراث نسبت داده می شود کمتر در "ویژگی ها و شایستگی های ذاتی" آن یافت می شود و بیشتر در مجموعه ای پیچیده از ارزش ها، خواسته ها و حتی اخلاقیات معاصر است که مشمول زمان می شود و بدیهی است که با گذشت زمان مستعد تغییر نیز می باشد. یعنی پدیده ای زمان مند و در حال رشد، همراه با تغییر ساختار خودش در طول زمان، و پدیده ای پویا که در یک چارچوب زمانی بسیار طولانی به عنوان یک فرآیند یا شرایط انسانی همیشه در کنار مردم بوده است و مردم آن را مطابق با دغدغه ها و تجربیات معاصر خود تولید کرده اند (Harvey, 2001:325).

۵٫۲ زبان مند بودن میراث ناملموس و فهم شهر

زبان به عنوان محصولی تاریخی جغرافیای فرهنگی و سرزمینی، عنصری اساسی در هر منظر شهری می باشد. نشانه های زبانی در شهرها به خوانش و درک پذیر کردن فضا و مکان به شهروندان کمک می کنند. ویژگی دوم مورد اشاره گادامار، ارتباط فهم و زبان است.

فهم در نظر گادامر سرشتی زبانی دارد و هیچ زمینه ای از فهم انسانی نیست که بر حسب برخی چارچوب های زبان شناختی ساخته نشده باشد. زبان واسطه ای است که جهان از رهگذر آن بر ما آشکار می شود و منبع و ذخیره سنت و واسطه ای

ارتباط دو سویه میراث ناملموس و شهر، مسئله ی محوری مقاله حاضر است که سعی دارد میراث را به عنوان یک سازه اجتماعی و انسان ساخت و به عنوان "شیوه فهم خاص" ترسیم کند. و آن را به عنوان بخش مهمی از منظر ذهنی و نقشه ذهنی شهروندان مورد بحث قرار دهد. فهم نقشه ذهنی، می تواند همان فهم منظر ذهنی، و راهی برای درک منظر اجتماعی و فرهنگی شهر و شهروندان باشد (Bianchini and Ghilardi, 2007:282).

۵ بحث

۵٫۱ زمان مندی میراث ناملموس و فهم شهر

اولین ویژگی لازم از نظر او، "زمان مندی و سنت" است. فهمیدن در ساحت سنت. سنت ساخت دهنده به فهم ماست. یعنی بخش اعظم افق معنایی مفسر - شهروند وابسته به زمان و تاریخ است. انسان به شکل اجتناب ناپذیری در سنت به دنیا می آید، زندگی می کند و در نهایت می میرد. اما مواجهه با سنت، که مفهوم مرکزی بحث ما نیز می باشد، مواجهه ای انفعالی نیست. از نظر گادامر فهم همواره در پیوند با موقعیت هرمنوتیکی فرد رقم می خورد و پیوسته در ارتباط با موقعیت اینجا و اکنون فرد تعریف می شود، به این معنا که انسان هرگز نمی تواند در یک موقعیت فراتاریخی بایستد و از آنجا پدیده ها را فهم کند (همان، ۲۳). همانطور که به طور اجتناب ناپذیری با سنت اندیشیده می شود، در عین حال با شکلی فعالانه، خلاقانه، بازاندیشانه و نقادانه، سنت بازآفرینی می شود، تا در انطباق با شرایطی که در آن قرار گرفته ایم، درک صورت گیرد.

از اینرو شهروندان حاملین میراث ناملموس شهری به عنوان یک سنت، در عین نفی مصرف غیر انتقادی و منفعل آن هستند. آنچه که در این بخش، فهم ما در مورد میراث ناملموس است، باورها، سنت های فکری به طور کلی و شهری به طور خاص می باشد، سنت های فکری و دوره های تاریخی یا به طور کل تجربه تاریخی یک شهر و شهروندان که به

جهان را در پیش فرض خود دارد و هم پدید آورنده آنهاست. (Duranti, 2008: 271) زبان از اینرو یک میراث ناملموس در شهرها محسوب می‌شود، چه در کلان شهرها، چه در شهرهای متوسط و کوچکتر. زبان‌ها به عنوان میراث ناملموس از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شوند و دائماً بازآفرینی می‌شوند. کنش‌های گفتاری را می‌توان برحسب بیان و اعمال زبانی توصیف کرد که نقش مهمی در هویت گروه‌ها و افراد ایفا می‌کند (Smeets, 2004:157). در نتیجه می‌توان گفت در تفسیر ما از زبانمند بودن فهم و ارتباط آن با میراث ناملموس، زبان به عنوان یک میراث ناملموس فرهنگی و ابزاری برای فهم جهان فرهنگی پیرامون، و از سویی دیگر میراث به عنوان یک زبان و یک متن قابل خوانش یا رسانه یا مدیوم میانجی برای فهم جهان پیرامون می‌باشد (نمودار ۲). همچنین زبان مطابق با "فرضیه سایپر-وورف" با تاکید بر ارتباط "زبان، اندیشه، و فرهنگ"، به معنی خلق نوعی جهان بینی کلی برای گویندگان زبان می‌باشد. (Lucy, 1992: 69)

است که ما در آن و بواسطه آن وجود داریم و جهان را ادراک می‌کنیم (واعظی، ۱۳۹۱: ۱۷). فهمیدن، و فهم شهری به طور خاص، زبان مند است. یعنی فهمیدن علاوه بر اینکه متأثر از دوره و بستر تاریخی، تاریخ و گذشته ای در یک استقرار خاص ساختاری است، زبانمند نیز می‌باشد. این مسئله، از دو جهت برای فهم میراث ناملموس مهم است. وجه اول، میراث ناملموس خود یک "زبان فهم" است. یعنی یک مدیوم یا کانال و مسیر فهمیدن است. همانطور که زبان علم، زبان هنر، زبان دین یک زبان فهم جهان پیرامون است، میراث ناملموس فرهنگی هم یک نوع زبان فهم است. در بعد دیگر، مسئله خود زبان است. چه زبان در قالب نظام زبان در شکل انتزاعی اش (لانگ - Langue)، یا گفتار روزمره (Parol) در یک تعریف سوسوری، و چه از نظر انسان شناسی زبان شناختی - زبان و سخن گفتن به عنوان شکلی از عمل اجتماعی و فرهنگی - ذخیره ای فرهنگی برای استفاده مردم و "شیوه ای از تفکر" و فهم و شکلی از کنش می‌باشد که هم روش های بودن در این

نمودار ۲. زبانمندی فهم میراث ناملموس

228: 1399b)، چون این زمین است که استقرار ما را تثبیت می‌کند و نقطه‌ای است که ما آن را از آن خود می‌کنیم. تجربه و حس شهری-مکان، بخش مهمی از میراث ناملموس شهری است (Roe, 2016: 346). شهرها مانند موزه‌های زنده، تجربه فضایی، مکانی و مفهومی منحصر به فردی را ایجاد یا بازتفسیر می‌کنند، یا لاقلاً در پی یک برند شهری مکان مند و ایجاد مکان، یا فهم مکانمند (Gottdiener, 2000:)

۵٫۳ فهم شهری و محلیت

ویژگی سوم فهمیدن، موقعیت مندی، در جهان بودن و ارتباط فهم و محلیت است. با توجه به این مفهوم هایدگری، در جهان بودن اشاره دارد به اینکه آدمیان در جایی در کره زمین سکنی گزیده اند. سکنی گزیدن و استقرار یافتن به معنای بودن و تجربه کردن در جهان است. به همین دلیل است که از نظر هایدگر، کف خانه از سقف آن مهمتر است (فاضلی،

به عنوان امری پویا، و در ارتباطی دوسویه به عنوان میانجی شناختی و حسی بین شهر و شهروندان (Castillo-Villar, 2018: 35)، ضمن جابجایی مرزهای سنتی بین مکان ها و فضاها و مردم، گذشته، حال و آینده جامعه را در چشم انداز شهری به هم پیوند می زند.

۵/۴ مسئله بود و نمود

رویکرد مسئله شناسانه مهم دیگری که باید در شهرها به آن توجه داشت، درک وجود میراث ناملموس فرهنگی به عنوان یک مسئله شهری از منظر هستی شناسانه آلن بدیو به مفهوم حقیقت است، حقیقت امر ناشناخته (Badiou, 2007: 331) و نفی یا اثبات آن به عنوان یک حقیقت شهری. به تعبیر بدیو، امر ناشناخته چیزی است که ما درباره آن سکوت کرده ایم و صحبت نمی کنیم، چیزی که ممکن است باشد یا نباشد، ولی ما فعلاً از آن چیزی نمی دانیم یا حداقل، درک آگاهانه و یا انتقادی و روشن از آن نداریم و شناختی نسبت به آن نداریم (فاضلی، ۲۰۱۳: ۲۳۴). این موضوع با وجه مهم تری از درک میراث ناملموس شهری در بین شهروندان، یعنی با "سواد میراثی شهروندان"، که همان میزان دانش و آگاهی از بود و نمود آن می باشد. یعنی درک مسئله مند شهروندان نسبت به حقیقت حضور فهمی فراتر از کالبد شهری، که همیشه در سطح آگاهانه شناخت تجربه نمی شود. این فهم شهری بسیار متکثر است و در عین حال در یک شرایط زمینه ای و اجتماعی و تاریخی نابرابر فرصت حضور و بروز متفاوتی خواهد داشت.

بدیو معتقد است در امور تاریخی، اجتماعی یا فرهنگی، رابطه بین دانسته ها و ندانسته ها، رابطه ای مسئله مندی است. بین بود و نمود چیزها نوعی مسئله را تشخیص می دهد. او اینطور بیان می کند که در امور طبیعی، بود و نمود چیزها متناظر و یکسان است، هر چیزی که هست، کم و بیش نمودی دارد، اما درباره سیاست، تاریخ و جامعه اینطور نیست. اینطور نیست که هر چیزی که در زندگی اجتماعی هست، نمود هم داشته باشد.

۹۸) هستند. مکان غالباً با مفاهیمی چون اصالت و محلی بودن مرتبط بوده است. کاستلز نیز با ایجاد تمایز میان "فضای جریان ها" و "فضای مکان ها" به این موضوع پرداخت (Castells, 1996). "فضای مکان ها" از دیدگاه کاستلز، مبتنی بر موقعیت و تجربه ای معنادار است و متمایز از مفهوم "فضای جریان ها" که معادل مفهوم "نامکان های" مارک اوژه (Augé, 2020: 75) -به معنای مکان های شهری ناپایدار و همسان و نه منشاء هویت خاص- می باشد. البته مفهوم نامکان های بی رنگ و بو، بواسطه تلاش و تمایل بسیاری از اماکن شهری برای شناسه دار و منحصر به فرد ساختن خود مورد نقد قرار گرفته است (Jaffe and Koning, 2022: 28). بنابراین ویژگی سوم فهم، همان مسئله مندی با جغرافیا و مکان و بودن است، که Appadurai (2003) نیز از آن به عنوان "تولید محلیت" نام برده است.

نباید تصور کرد که تنها در زبان یا صرفاً در زمان زندگی ممکن است، بلکه در جهان و محلیت هم زندگی میسر است. میراث ناملموس، یکپارچگی میان زبان، زمان و جهان را برای شهروند میسر می کند و نقطه اتصال آنهاست. از اینرو می توان گفت اگرچه میراث ناملموس، در برخی موارد، تحت تاثیر هژمونی میراث فکری و فرهنگی "در جریان" قرار می گیرد همراه با ابعاد مفید و هم مخرب، اما همچنان از دیدگاه انسان شناسان بافت محلی و محلیت مورد توجه است (Berliner, 2013: 72). ایوانس در این رابطه به نقل از پرات به اغراق آمیز بودن "مرگ فاصله" تاکید می کند (Evans, 2009: 33).

با توجه به سه ویژگی ذکر شده، وقتی از تجربه فهمیدن یا تفسیر میراث ناملموس فرهنگی، صحبت به میان می آید، باید گفت چه کسی؟ در چه زمانی؟ در کجا؟ و با چه زبانی؟ در حال فهم یا تفسیر است. از اینرو همانطور که اشاره شد، میراث ناملموس فرهنگی در شهر، نوعی فهم و تفسیر، و خود یک زبان فهم جهان پیرامون است و در اتمسفر شهری،

را دچار تغییر کند و کفه ترازو را به سمت تجربه شهری همزمانی/سینکرونیک سنگین تر کند.

۵/۵ تولید فضای نمادین

بخشی از تصور یا فهم مفهوم شهر یک امر ذهنی است. شهرها آیین نمادین گفتمان های موجود در خود هستند، که می توان آنها را "نمادهای گفتمانی" نامید. علیرغم این واقعیت، خوانش شهر با توجه به ارتباط چند حسی مخاطب، جامعه پیرامون و اشیاء، که منجر به درک متفاوت شهری و دنیایی غیرگفتمانی و گاه ضد روایت می شود، همیشه بازنمایی محض یا به تعبیر فوکو محصور در گفتمان های غالب و متأثر از برتری قدرت گفتمان در تولید دانش و فهم، نمی باشد (Melis and Chambers, 2021: 2). نمادهای شهری به عنوان مؤلفه هایی که توسط ناظر خوانش می گردند معنای محیط را در ذهن متبادر می کنند (همتی، ۱۴۰۱: ۵۹)، و از عناصر مهم بیان معنا و ایجاد حس هویت در شهرها محسوب می گردند (لطفی و محمدی، ۱۳۹۱: ۶۲). تصویری که شهروند از شهر به عنوان یک مفهوم دارد، یا به طور تقلیل یافته تر، خاطره شهری، و تجسم از یک شهر به عنوان امری نمادین، بخش مهمی از میراث ناملموس شهری را تشکیل می دهد. اگرچه می توان این مسئله را به مجموعه ای از کنش های معطوف به معنا سازی از طریق مصرف نشانه ها در فضای عمومی شهر نیز تعمیم داد اما این تصویر یا تولید فضای نمادین و ذهنی، بیشتر اوقات در خارج از کنش تعریف می شود. دورشمیت به نقل از کاسیرر تولید فضای نمادین در خارج از فضای کنش را گذار پیوسته از ادراک حسی- فیزیکی به ادراک مفهومی در تجربه شهری یک شهروند از دیدن کل شهر تعریف می کند (دورشمیت، ۲۰۰۰: ۲۲۵). ادراک حسی- فیزیکی بدین معناست که یک پدیده باید بی واسطه به وسیله حواس ادراک شود، اما در سوی دیگر، ادراک مفهومی به معنای جدایی از بی واسطگی حسی و کسب ادراک با واسطه یا چکیده ای نمادین از جنبه های مرتبط فضاهای اطراف است. میراث ناملموس فرهنگی شهر بخش عمده ای

میراث ناملموس شهری نیز به عنوان بخشی از فرهنگ شهر از این مسئله مستثنی نیست. انسان ها، واقعیت ها و رخداد های زیادی در جهان انسانی و تاریخی وجود دارند، اما نمودی ندارند، دیده نشده اند و حتی از کانون توجه جامعه حذف، طرد و ته نشین شده اند، یا مدت ها بعد بازگشته اند و یا در قالب یک خاطره شهری باقی مانده اند. از اینرو در نگاه به میراث ناملموس شهری در بین شهروندان و شهر، علاوه بر تقویت نموده های میراث و سواد میراث - به عنوان امری که عدم نمود عینی آن به معنای عدم وجود آن نمی باشد - که در ابتدای این بخش به آن اشاره کردیم، درک حقیقت و واقعیت وجودی یعنی بود و نمود میراث ناملموس فعلی شهر مهم می باشد. یعنی توأمان شناخت تاریخ شهر، شناخت و درک نحوه مواجهه شهروندان امروزی و معاصر و نسل جوان با آن به عنوان یک بعد فردی و در عین حال هویت جمعی. این مواجهه بخش مهمی از میراث ناملموس شهری خلاق امروزی را نیز تشکیل می دهد که شاید هنوز چندان نمود عینی و همه گیر ندارد و یا به دلایلی فرصت بروز و نمود به عنوان یک گفتمان پیدا نکرده است. اینکه حقیقت میراث ناملموس شهری و فرهنگی متشکل از تصور نسل آینده و نسل خلاق به عنوان طبقه غالب شهری (Graeme and Foord, 2006: 154)، که پیشتر دگرگونی فضای شهری با مصرف خلاق خواهند بود دقیقاً چه چیزی خواهد بود نیز می تواند در تغییر و تعریف بود و نمود میراث ناملموس آینده و چشم انداز فرهنگی شهرها نقش مهمی داشته باشد. به این معنا که این گروه ها نیاز به ابراز وجود و بروز نموده های هویتی دارند و میراث ناملموس به عنوان بخشی از ارزش های فرهنگی این گروه ها مستعد تغییراتی می باشد که در پی توازن میان بود و نمود (فاضلی، ۲۰۱۳: ۲۳۵)، به اقتضای فهم جدیدشان و شاید در تضاد با وضعیت موجود قرار دارد. این امر حتی می تواند تصور ما از شهر آینده و مفاهیمی چون ایجاد حافظه شهری در پارادایم های جدید از تعریف شهروندی و شهروندانی که کم حافظه ترند، خاطره شهری در زمانی / در طول زمان و دیاکرونیک

نگاهی از بالا به پایین، به امری محلی، شخصی و جامعه محور تبدیل شده است. در عین حال با وجود تجربه مشترک، با عدم تجربه حسی و شناختی مشترک شهروندان از میراث ناملموس شهر نیز تعریف می گردد.

تجربه شهری شخصی و عرفی شده، و میراث ناملموس، لزوماً یک تجربه جمعی مشترک نیست، همانطور که نرم شهر یک فرد/شهروند نمی تواند تمامی محتوای یک شهر را پوشش دهد (تاکیدی بر مسئله "بود و نمود"، و فقط ویژگی یک یا یکی از انواع چشم اندازهها را دارد. از این جهت میراث ناملموس شهری، میراثی بین نسلی، بین الاذهانی و بین الممتنی و یک تابلوی بریکولاژ یا اقتباسی است. قلمروی بین افراد و مکانها بسیار گسترده تر شده است و تکرر نظامهای انتزاعی یک شهر، ضرورت پذیرش یک میدان تجربه گسیخته و چندگانه را می طلبد (Eichler, 2020).

مطابق با این رویکرد، میراث پدیده ای واحد نیست. اگر چه این تصور در مورد شهرهای با حکمرانی بسته همخوانی ندارد، یعنی گاهاً با وجود یک گپ شناختی بین فرد و گفتمان غالب (Castillo-Villar, 2018: 35) برخی از وجوه میراث ناملموس تحت تحریف و فشار قرار می گیرد، اما به طور اجتناب ناپذیری به عنوان یک دانش یا سنت یا احساس به ارث رسیده، با دلایلی که ذکر شد، می تواند بخشی از میراث یک شهر باشد. همانطور که اشاره شد، شهرها تکرر فراوانی در رابطه با محیط اجتماعی و فرهنگی خود دارند، و نمی توان تجربه حسی مشترک یا تنها یک تجربه حسی مشترک ایجاد کرد. بسیاری از شهروندان در تقابل با بازار و ویرترین میراث محیطهای ساخته شده به واسطه گفتمان های غالب شهری و عموماً برنامه ریزی شده از بالا، دست به انتخاب آزاد می زنند. ضمن وجود انتخاب های آگاهانه، انتقادی و هدفمند، لزوماً نیز، همواره این مسئله از سر آگاهی و هدفمندی نیست. گاه این بی توجهی عمومی و گذرایی در انتخاب، واقعیت نه اهمیت، الزام به داشتن "سواد میراثی"

از ادراک مفهومی و چکیده نمادین فضای شهری است. این چکیده نمادین یا فضای نمادین که به تعبیر دو سرتو، شهر استعاری در شهر فیزیکی است، به وسیله تعداد زیادی از کردارهای شهر ایجاد شده است که خودشان را به عنوان شهر استعاری یا مهاجرتی در اشکال ثابت محیط مصنوع تثبیت کرده اند (همان، ۲۱۸). این تخصیص مجدد و تحقق فضای شهری از طریق تعداد زیادی از کردارهای اجتماعی و فردی در سطح خرد در حیات روزمره شهر را رابان نرم شهر (همان) توصیف می کند. شهروندان یک شهر حاملین بخش مهمی از این میراث هستند که در برگیرنده مجموعه ای است از ارزش ها و معانی با عناصری مانند احساسات، حافظه، دانش و تجربیات فرهنگی. اگرچه شهرهای در معرض جهانی شدن نیز با مجموعه ای از مکانها و تجارب و درهم آمیختگی های خود انگیزه ی مختلفی از جهانهای اجتماعی- فرهنگی ناهمگون تحت عنوان "محیط اجتماعی بسط یافته" روبرو هستند (دورشمیت، ۲۰۰۰: ۲۲۸). از اینرو می توان ضمن توجه به میراث ناملموس ناهمگون در پاسخ به چگونگی تصویر شهر آینده که در انتهای بخش قبل مطرح شد، به تولید فضای نمادین متکثر و ناهمگون در یک مواجهه نشانه شناختی نیز اشاره کرد. یعنی توجه به تنوع و متکثر بودن طیف نمادین شهر به عنوان بخشی از بینش عامیانه جمعیت که متشکل از معانی و نمادگرایی احساسی شهروندان می باشد (Schut, et al., 2011:29).

۵٫۶ محیط اجتماعی خویشتن

محیط اجتماعی خویشتن، بر توسعه قلمرو نمادین خویشتن (دورشمیت، ۲۰۰۰: ۲۱۶) افراد که به فراسوی محلیت تاکید دارد وابسته است. میراث ناملموس شهری، که پیش از این در معنای محدود شده نمادهای وحدت جمعی و ملی یا غرور ملی دیده می شده، به پدیده ای گسترده تر تبدیل شده است، به امری شخصی، فراگیرتر، دموکراتیک و بی مکان تبدیل شده است و می تواند تجربه گروه های اجتماعی مختلف باشد. یعنی از امری اقتدارگرا با

سنتی، شکل اولیه خود را حفظ نمی‌کند. اگرچه می‌توانیم مسئله کاهش سطح آگاهی مشترک و تغییر حافظه شهری - محلی با سیاست‌های حافظه ای عامدانه را به عنوان یک ترومای فرهنگی (ذکایی و والا، ۱۳۹۹: ۱۶) جدی برای شهرها و شهروندان بپذیریم اما در عین حال، بخشی از این فراموشی لزوماً یک آسیب هویتی نبوده و متأثر از نوع تأثیرپذیری و به اقتضای جریان و شبکه اطلاعات امروزی و بسته به نگرش شهروندان امروزی در تفاوت گذاری بین "مرجع" یا "منبع" بودن برخی سنت‌های موجود می‌باشد. عدم داشتن "پیش فرض‌های آگاهی" و آگاهی کافی "زمینه ای"، یعنی عدم آشنایی به میراث ناملموس، می‌تواند برخلاف پیوستگی سنتی، جامعه را دچار گسست کند. اما از طرف دیگر، باید به این مسئله نیز توجه کرد که سواد میراثی شهروندان، جهان-محلی، چند جهانی، جهان وطنی، فرامحلی و یا بدون مرز و حتی دیجیتال شده است و رسانه‌ها به طور فزاینده ای به عنوان میراث فرهنگی دیجیتال نیز شناخته می‌شوند (Hennessy and Fraser, 2012: 33). از سویی دیگر، علاوه بر تصور جهانی، در بعد ملی در برخی کشورها چون ایران نیز، ترکیب جمعیتی نامتجانس شهرها (قومی، زبانی، دینی) می‌تواند باعث دوری از تک صدایی یا داشتن فقط یک گفتمان غالب در عین حفظ مفهوم ملی، و دوری از اصرار به میراث ناملموس واحد، و پتانسیل و فرصتی باشد برای بهره‌مند شدن شهروندان از میراث ناملموس بسیار متنوع در شهرهای خلاق فرهنگ محور (قربانی و همکاران، ۱۳۹۲: ۱). اما در بعد محلی و منطقه ای برخی شهرهای کوچکتر همچنان می‌توانند برنامه‌ریزی‌های هویتی تر و یکپارچه تر داشته باشند و میراث سنتی به ارث رسیده آنها در برنامه‌های شهری مورد توجه قرار گیرد. موضوع اخیر، در سیاست‌های هویتی و همچنین ابراز سبک مصرف توسط شهروندان مدافع محلی گرایی قابل مشاهده است. در سالهای اخیر محلی گرایی به مد و نشانه ای از تمایز اجتماعی تبدیل شده است. نمونه‌های آن "محلی خورها" هستند که اصرار به

شهروندان را مورد تردید قرار می‌دهد. یعنی گاهاً و شاید در اکثر اوقات بی‌توجهی و بی‌تفاوتی به میراث به طور کل و میراث ناملموس به طور خاص از این نگاه، بیشتر نه به دلیل بی‌اهمیتی آن میراث، بلکه از مهم شدن و تنوع و افزایش انواع بسیار زیاد دیگر برنامه‌ها و بازنمایی‌های فرهنگی و شهری در محیط بسط یافته شهری باشد. مانند دیجیتالی شدن فضای روزمره که این امر را تشدید می‌کند. این مسئله بیشتر در کلان شهرها روی می‌دهد، که شاهد شهروندان اشباع شده از حجم تنوع هستیم که شاید به مقتضای کلان شهرها می‌باشد. البته بعضی شهرهای کوچک مقیاس، برعکس، به فقر بازنمایی مناسب نیز مبتلا هستند که می‌تواند دلایل بسیار گوناگونی داشته باشد. با گذار به دوران پسامدرن، نگرش به نوع مواجهه شهروندان با میراث ناملموس شهری از منظر مفهوم محیط اجتماعی خویشتن، منجر به گردش توجه از ابنیه شهری به مردم (شهروند)، نیز همسو با چرخش پارادایمی برنامه ریزی و نسل آخر پارادایم‌های دموکراسی و اگونیسیم در برنامه ریزی‌های شهری می‌باشد که بر اصل مخالفت، تکثرگرایی، خلق فرصت‌های برابر برای همه شهروندان و ذینفعان تأکید دارد (کریم زاده و داود پور، ۱۳۹۷: ۱۱۹).

۵٫۷ میراث ناملموس به عنوان یک

سنت یا تغییر سنت، عدم تداوم

تاریخی مطلق و عدم جهانشمولی

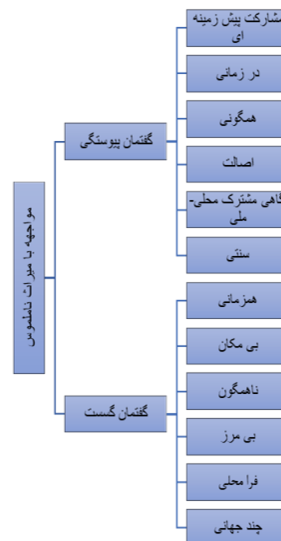
مطلق

اگر بخواهیم میراث ناملموس شهروندان را منبع فرهنگی و سبک زندگی آنها یعنی بازگشت به سنت بدانیم یعنی سنت شدن یک نگرش خاص، چگونه باید در شهرهای در حال توسعه و تغییر به آن نگاه کرد؟ این مسئله در زندگی و شهرهای در حال هوشمند و مدرن شدن در کجا قرار می‌گیرد؟

میراث ناملموس شهری پیوستگی و تداوم تاریخی مطلق و یا جهانشمولی و فراگیری مطلق ندارد. تداوم تاریخی مطلق بدین معنی که هیچ

شدت محلی و وفاداری محلی گروه های شهری و "عدم جهانشمولی مطلق" فضاها را در جریان و نحوه مصرف یا بازتولید میراث ناملموس را نشان می دهد. از اینرو می توان گفت اگرچه میراث ناملموس فرهنگی از بستر محلی خود جدا شده، رسانه ای شده و یا به طرق مختلف بازنمایی و مصرف می شود، اما بررسی هر دو گفتمان "گسست فرهنگی" و "پیوستگی فرهنگی" در شهرهای با سنت های فرهنگی و اجتماعی گوناگون در مواجهه با مسئله میراث ناملموس شهری می تواند مورد توجه قرار گیرد و با یک نگاه انتقادی یعنی تاکید بر امر ممکن به جای امر بالفعل به مسئله تخیل شهری شهروندان نگریست که چه کسی چه چیزی را چگونه به عنوان میراث ناملموس شهری می پذیرد (نمودار ۳).

نمودار ۳. دو گفتمان گسست فرهنگی و پیوستگی فرهنگی در مواجهه با میراث ناملموس فرهنگی

فرهنگی شهر را به عنوان یک مسئله فرهنگی از میراث ملموس شهری متمایز کرده، زنده بودن، در جریان بودن، پویایی، انعطاف پذیری و تطبیق پذیری آن، خود بازسازی و دیالکتیک، ظرفیت همراهی آن با جریان های فعلی و مدرن زندگی شهری است. آمیخته بودن و گره خوردن میراث ناملموس با فرهنگ عامه و زندگی روزمره، فرهنگ محور بودن، گوناگونی و تنوع در عین خاص بودن، آن را به یک

خوردن فراورده های محلی دارند که غالباً از بازارهای کشاورزان محلی و یا فروشگاه های بزرگ اعیانی خریداری می شوند (جفی و کانینگ، ۲۰۱۶: ۱۴۱). تاکید بر مصرف محلی در بین مدافعان محلی گرایی که بر مزایای زیست محیطی و اجتماعی تاکید دارند، سبک غذا و سبک پخت به عنوان بخش مهمی از میراث ناملموس، امروزه نه تنها به عنوان یک امر سنتی، که عنصر مهمی از فرایندهای تمایز طبقاتی نیز به شمار می آید. این رفتار مصرفی البته در رابطه با استفاده از زبان محلی نیز در محیط های شهری توسط جوانان در بسیاری از شهرها نیز رایج شده است. این رفتارها به عنوان بخشی از "جغرافیای مصرف شهروندان"، به نحوه مواجهه آنها با میراث ناملموس مرتبط و قابل تعمیم است. به این معنا که، اگرچه این تصور محلی گاه در تضاد با سبک های بین المللی است اما نشان دهنده ماهیت به

۶ جمع بندی و نتیجه گیری

مقاله حاضر با هدف توسعه فهم انتقادی و پاسخگویی به این پرسش که چگونه می توان از دریچه میراث ناملموس به فهم متفاوتی از مسئله شهری دست پیدا کرد سعی در بیان ابعاد نظری این موضوع به عنوان یکی از روش های فهم متن شهری داشته است. آنچه که مفهوم میراث ناملموس

شدیم. بدین معنا که با توجه به وضعیت‌های تجربه شده، مدام در تغییر است و برای فهم آن باید به "زمینه بازخوانی" آن توجه کرد و آن را به عنوان یک "تجربه زمینه ای" در نظر گرفت که با تخیل شهروندان (تخیل به عنوان امری چند معنایی) همبستگی دارد. یعنی به همان اندازه که می‌تواند موضوعی تثبیت شده به نظر برسد، می‌تواند از رهگذر تخیل شهروندان، بی‌اعتبار هم بشود. میراث ناملموس شهری، بسته به زمان و زمان مند است، و در عین حال در فراسوی تاریخ قرار دارد و بی‌زمان است و قابلیت جدا شدن (به روز شدن) از جنبه تاریخی خود برای ورود به مفهوم یا معنایی در زمان های مختلف را دارد.

با حوزه احساس شهری، تجربه حسی شهروند و تجربه حسی شهری ارتباط تنگاتنگ دارد و حس پذیری شهری را تقویت می‌کند، یعنی می‌توان گفت یک "تجربه چند حسی" در شهر است. "شهرهای آیین زدایی شده" را مجدداً پیرایش و بازآفرینی و زیست مند (شهر قابل زیست با میراث) می‌کند، و در سبک زندگی مدرن نیز که یکی از مولفه‌های آن فراغتی شدن زندگی روزمره و مصرف خلاق است، می‌تواند به عنوان نیروی محرکه و انگیزه کنش عمل کند. به طور دقیق‌تر می‌توان گفت، در فضای عقلانی شده فرهنگ‌های امروزی که به اقتضای عقلانیت مدرن و توجیه و اولویت دهی به سودمندی در تجربه شهری که تمایل و ارجحیت بعد کنشی بر نظری و ذهنی را در آن‌ها شاهد هستیم، میراث ناملموس به عنوان یک امر عینی با سوگیری معطوف به کنش، می‌تواند نقش مهمی را عهده دار باشد. ماندگاری بخش مهمی از میراث ناملموس عید نوروز باستانی در شهرهای حوزه فرهنگی کشورهای فارسی زبان، هند، شمال آفریقا و برخی کشورهای دیگر می‌تواند مصداقی برای موضوع فوق باشد.

میراث به جای مولفه ای هزینه ساز، به یک صنعت ارزش آفرین و مولد در دهه اخیر تبدیل شده

موضوع فرارشته ای و به مسئله ای اجتماعی، انسان شناختی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، نسلی، هنری، تاریخی و مدرن تبدیل کرده است. از این رو می‌توان آن را "اسطوره مدرن شهری" نامگذاری کرد، یعنی محصول و تولیدی معاصر شکل پذیرفته از گذشته. پویایی و تکثر در میراث ناملموس صرفاً یک امر معاشناسانه نیست، ضمن تکثر در مصرف به عنوان تمایز و سرمایه فرهنگی و نیز اقتصادی، در ساختار میراث نیز با چندگانگی مقیاسی در سطح جهانی، ملی، محلی، شخصی روبرو هستیم. یکی دیگر از جنبه های مهم میراث ناملموس که اشاره شد، ماهیت پویای آن است که به طور مداوم در حال تحول و انطباق با نیاز به تغییر است. از اینرو در عین سنتی بودن که به آن به عنوان یک قابلیت بالفعل اشاره شد، منطبق با دوره معاصر و در عین حال زنده است. تجلی آن در مناظر تاریخی - شهری را باید از منظر انطباق و تغییر جوامع محلی با بافت اجتماعی و اقتصادی جدید نگریست. در واقع، با توجه به اینکه میراث فرهنگی ناملموس دائماً بازآفرینی می‌شود، اصطلاح «اصالت» که در مورد میراث فرهنگی ملموس به کار می‌رود و یک مزیت است، در شناسایی و حفاظت از میراث فرهنگی ناملموس ارزش مضاعفی ندارد (Jigyasu, 2014: 134). راستی آزمایی و تصدیق اصالت در منظر شهری - تاریخی بواسطه شناخت جمعی، یعنی شناخت بین‌الذهانی که جامعه بر اساس مجموعه ای از قوانین و ارزش های قابل تغییر در طول زمان به دنبال آن است، صورت می‌گیرد. ارزش از طریق فعالیت های گذشته و حال، حافظه و آگاهی، و روابط اجتماعی فرهنگی که در فضا و زمان در منظر شهری تاریخی رخ می‌دهد، به مکان اعطا می‌شود.

کثرت و عدم اجماع معنایی به عنوان خصوصیت ذاتی میراث به طور کل و میراث ناملموس به طور خاص است، که نه تنها یک ضعف نبوده، بلکه موجب غنای معنایی آن شده است. در بحث حاضر، برای میراث ناملموس خصوصیت چند معنایی قائل

۱ Grounded experience

برای ایجاد محیط‌های شهری بانشاط، پایدار و غنی‌تر از نظر فرهنگی می‌باشد.

این پژوهش، سعی در تحلیلی انتقادی از ابعاد فهم میراث ناملموس به عنوان یک متن قابل خوانش در فضای شهری داشته است. مفهوم در حال تکامل میراث فرهنگی ناملموس و ویژگی‌های ذاتی آن با ارزیابی و ادغام دیدگاه‌های مختلف و ارائه مفهومی بسط یافته از آن، به عنوان یک "مسئله" مطرح گردید. با تاثیرپذیری از آرای گادامر میراث ناملموس را به عنوان شکلی از فهم بر شمردیم که متأثر از "زمان و سنت، زبان" و موقعیت مندی مفسر می‌باشد. حضور نشانه شناختی میراث ناملموس در فضای نمادین گفتمان های شهری، دخیل بودن محیط اجتماعی خویشتن مفسر و امر شخصی شده ی میراث ناملموس، و مواجهه ی شخصی شده ی مخاطبی در برخورد با دو گفتمان پیوستگی فرهنگی و گسست فرهنگی، مولفه های دیگری از ابعاد مواجهه و فهم جامعه شهری بوده است که مورد بحث قرار گرفت.

با توجه به قلت تحقیقات نظری پیرامون نقش میراث فرهنگی ناملموس در مطالعات شهری، پژوهش های مبسوط تری برای پیوند نظریه و عمل در این حوزه لازم و ضروری است. کمبود داده های میراث ناملموس در ایران و خصوصاً حوزه شهری، با توجه به جابجایی های و فشارهای روز افزون جمعیتی و روند جهانی مهاجرت، برنامه ریزی های فرهنگ محور شهری را برای داشتن یک توسعه پایدار به امری حیاتی در سطح محلی، منطقه ای و ملی تبدیل کرده است.

میراث ناملموس فرهنگی، اگرچه در اولین نگاه تصویر عینی از جهان به ما نمی‌دهد، اما دست کم شیوه‌ای از "فهم انسان از خود" در جهان است که موجب تقویت "دانش شناختی شهروندان"، و معنا بخشی به کنش‌های روزمره آنها می‌شود. به زندگی بعد اخلاقی می‌دهد و گاهاً در ابعاد اجتماعی و

است و با جذب سرمایه گذاری، نقش تعیین کننده ای در آینده جوامع خواهد داشت. تصور برنامه ریزان شهری از آینده پایدار، حفظ پیوند تاریخی گذشته مکان های شهری، تداوم میراث ملموس و ناملموس آنها، درک فرهنگ زنده و معاصر در جریان و شکل یافته پیرامون آنها و همچنین داشتن پتانسیل شکل دهی به منظر آینده شهری است.

مسئله‌ای دیگر، عمومی و خصوصی بودن میراث ناملموس شهری بوده است که در قالب محیط اجتماعی بسط یافته مورد بحث قرار گرفت. این میراث در محیط شهری می‌تواند موجب مشارکت عمومی (مشارکت خودجوش و از پایین) و مشارکت غیر سیاسی و غیر دولتی شهروندان در امور شهری بشود، شهروندان به شهر یا محله خود حس و تجربه پیدا می‌کنند، حس مکان، حس هویت، حس تعلق، حس تحول و تکامل، حس مالکیت فردی و جمعی که هر شهروندی به اندازه سطح دریافت خود آن را مصرف می‌کند و از آن منتفع می‌شود. همچنین می‌تواند موجب تقویت اجتماع^۱ یا جماعت گرایی مثبت و در شرایط غیر همسو با جامعه مادر، منفی به عنوان یک عمل سیاسی در حوزه عمومی گردد. مثال هایی در این رابطه با عنوان مصرف انتقادی و محلی گرایی مطرح شد که نشان دهنده چرخش از امر خصوصی به امر عمومی بوده است.

میراث ناملموس به عنوان یک مسئله شهری، رابطه پیچیده بین حفظ میراث فرهنگی و توسعه شهری را نمایان می‌کند. پرداختن به این مسئله نیازمند رویکردی چندوجهی است که ابعاد اجتماعی، اقتصادی و سیاسی شهرنشینی را در بر می‌گیرد. با ترویج سیاست‌های فراگیر، و بهره‌گیری از نوآوری‌های فناورانه و ترویج مشارکت جامعه، شهرها می‌توانند به فضاهایی پویا تبدیل شوند که نه تنها میراث ناملموس در آن زنده بماند، بلکه رشد کند و به غنای فرهنگی و تنوع زندگی شهری و توانمندسازی شهروندان کمک کند. از اینرو، مسئله حفظ میراث ناملموس در محیط‌های شهری فرصتی

¹ Community

یک گروه یا جامعه می‌باشد. در نتیجه، فهم "مسئله میراث ناملموس جدید"، برای "نظم اجتماعی جدید"، یک مسئله حیاتی برای شهرها به شمار می‌آید.

سیاسی، موجب مشروعیت دهی به قدرت و سازمان اجتماعی رسمی و غیر رسمی می‌شود. از این رو می‌توان گفت "منشور اتیک اجتماعی" و سامان فرهنگی یک جامعه و پشتوانه نظام ارزشی خاص

منابع

- Bouchenaki, M. (2003). The interdependency of the tangible and intangible cultural heritage. ICOMOS 14th General Assembly and Scientific Symposium.
- Tavares, D. S., Alves, F. B., & Vásquez, I. B. (2021). The Relationship between Intangible Cultural Heritage and Urban Resilience: A Systematic Literature Review. *Sustainability*, 13(22), 12921.
- Turner, M., & Tomer, T. (2013). Community participation and the tangible and intangible values of urban heritage. *Heritage & Society*, 6(2), 185-198.
- Jigyasu, R. (2014). The intangible dimension of urban heritage. *Reconnecting the City: The Historic Urban Landscape Approach and the Future of Urban Heritage*, 129-159.
- Rusalić, D. (Русалић, Д.) (2009). *Making the intangible tangible: The new interface of cultural heritage* (Vol. 63). Etnografski institut SANU.
- Hennesy, K., & Fraser, S. (2012). From intangible expression to digital cultural heritage. *Safeguarding intangible cultural heritage*, 33-45.
- Konach, T. (2016). Programming the Intangible Cultural Heritage of the City-Paradigms and Perception. The Case of the Ancient City of Nessebar. *Przegląd Kulturoznawczy*, 27(1), 18-34.
- Smeets, R. (2004). Language as a vehicle of the intangible cultural heritage. *Museum international*, 56(1-2), 156-165.
- Van Zanten, W. (2004). Constructing new terminology for intangible cultural heritage. *Museum international*, 56(1-2), 36-44.
- Berliner, D. (2013). New directions in the study of cultural transmission. In *Anthropological perspectives on intangible cultural heritage* (pp. 71-77). Heidelberg: Springer International Publishing.
- Roe, M. (2016). Landscape and intangible cultural heritage: Interactions, memories and meanings. In *The Routledge companion to intangible cultural heritage* (pp. 342-355). Routledge.
- Schut, M., Nas, P. J., & Hettige, S. T. (2011). Emotion in the symbolic spectrum of Colombo, Sri Lanka. *Cities full of symbols: A theory of urban space and culture*, 27-54.
- Loulanski, T. (2006). Revising the concept for cultural heritage: the argument for a functional approach. *International journal of cultural property*, 13(2), 207-233.
- Pearce, S. (1998). The construction and analysis of the cultural heritage: some thoughts. *International Journal of Heritage Studies*, 4(1), 1-9.

- Harvey, D. C. (2001). Heritage pasts and heritage presents: Temporality, meaning and the scope of heritage studies. *International journal of heritage studies*, 7(4), 319-338.
- Graham, B. (2002). Heritage as knowledge: capital or culture?. *Urban studies*, 39(5-6), 1003-1017.
- Graeme, E., & Foord, J. (2006). Small cities for a small country: Sustaining the cultural renaissance?. In *Small Cities* (pp. 151-167). Routledge.
- Eichler, J. (2020). *Intangible Cultural Heritage under Pressure? Examining Vulnerabilities in ICH Regimes-Minorities, Indigenous Peoples and Refugees* (p. 140). DEU.
- Bianchini, F., & Ghilardi, L. (2007). Thinking culturally about place. *Place Branding and Public Diplomacy*, 3, 280-286.
- Duranti, A. (Ed.). (2008). *A companion to linguistic anthropology*. John Wiley & Sons.
- Lucy, J. A. (1992). *Language diversity and thought: A reformulation of the linguistic relativity hypothesis*. Cambridge University Press.
- Evans, G. (2009). From cultural quarters to creative clusters-creative spaces in the new city economy. Stockholm: Institute of Urban History.
- Gottdiener, M. (2000). Lefebvre and the bias of academic urbanism: What can we learn from the 'new' urban analysis?. *City*, 4(1), 93-100.
- Castells, M. (1996). The space of flows. *The rise of the network society*, 1, 376-482.
- Augé, M. (2020). *Non-places: An introduction to supermodernity*. Verso Books.
- Castillo-Villar, F. R. (2018). City branding and the theory of social representation. *Bitácora Urbano Territorial*, 28(1), 33-38.
- Badiou, A. (2007). *Being and event*. A&C Black.
- Dürschmidt, J. (2017). Everyday lives in the global city: The delinking of locale and milieu (A. Moradi. Trans.). Routledge. (original work published 2000).
- Smith, L., & Campbell, G. (2017). The tautology of "intangible values" and the misrecognition of intangible cultural heritage. *Heritage & Society*, 10(1), 26-44.
- Ashrafi, M. (2011). Risks to intangible values in safeguarding cultural heritage. In *International Symposium and Workshop on Cultural Property Risk Analysis, Lisbon*. Accessed March (Vol. 27, p. 2016).
- Appadurai, A. (2003). The production of locality. In *Counterworks* (pp. 208-229). Routledge.
- Melis, C., & Chambers, D. (2021). The construction of intangible cultural heritage: A Foucauldian critique. *Annals of Tourism Research*, 89, 103206.

- Fazeli, N. (2020b). *life is thoroughly problem understanding: problem and problematology in Iranian social sciences and humanities* (2th edition). Tehran: institute for humanities and cultural studies. (In Persian).
- Jaffe, R., & De Koning, A. (2020). *Introducing urban anthropology* (A. Baseri, Trans.). Routledge. (original work published 2016). (In Persian).
- Hemmati, M. (2023). Emogizing the City A Critique on the Emergence of Unfamiliar Linguistic Signs in the Urban Landscape. *Tourism of Culture*, 3(11), 58-63. doi: 10.22034/toc.2023.379383.1106 (In Persian).
- Lotfi, S. & Mohammadi, A. (2012). Examining the relationship between urban symbols and the city's identity (case study: Gonbad Kavos City). *Geography (Regional Planning)*, 2(2), 61-70. (In Persian).
- Vaezi, A. (2012). Gadamer's Original Notion of Understanding. *Philosophy*, 10(2), 5-26. doi: 10.22059/jop.2012.35878. (In Persian).
- Ghorbani, R., Hossein Abadi, S., & Toorani, A. (2013). Creative cities: as cultural approach in urban development. *Journal of Arid Regions Geographic Studies*, 4(11), 1-18. (In Persian).
- Toghraei, A., Ranjbar, E., & Varij Kazemi, A. (2022). Clarifying the Place of Urban Public Space in Two Concepts of Cultural Consumption and Social Production of Space. *Urban Planning Knowledge*, 6(2), 101-130. doi: 10.22124/upk.2022.20824.1692 (In Persian).
- Vaghefi, I. (2016). Critical methodology in city studies. Space and dialectics. Retrieved on June 12, 1403. <http://dialecticalspace.com/critical-methodology-urban-study> (In Persian).
- razi, N., Abdollahzadeh Tarf, A., Saghafi Asl, A., & Sattarzadeh, D. (2023). Assessing the Relationship between the Effective Cultural Indices on the Sustainable Urban Landscape of Urmia City. *Sustainable city*, 6(1), 19-37. doi: 10.22034/jsc.2021.283676.1460 (In Persian).
- Karimzadeh, D., & Davoudpour, Z. (2018). Democratic approaches in urban planning and the emergence of agnostic theory. *Urban Structure and Function Studies*, 5(16), 111-128. doi: 10.22080/shahr.2018.2014 (In Persian).
- Zokaei, S., & Vala, M. (2020). The Politics of Memory, Cultural Memory and Cultural trauma in Modern Iran. *Cultural Studies & Communication*, 16(58), 11-33. doi: 10.22034/jcsc.2020.128105.2146 (In Persian).
- Meshkini, A., Zanganeh, A., & Amirhajlou, E. (2022). Methodological criticism on urban studies based on the Philosophy of Critical Realism. *Geography*, 20(73), 81-97. (In Persian).

- Azad, A., Vaezi, A., & Naghizadeh, H. (2016). A Critique of methodologism from the perspective of Gadamer's philosophical hermeneutics. *Essays in Philosophy and Kalam*, 48(1), 9-30. doi: 10.22067/philosophy. v48i1.34493 (In Persian).
- Nasri, A. (2004). Elements of Understanding in Gadamer's Thought. *Philosophy of Religion Research*, 2(2), 55-65. doi: 10.30497/prr.2012.1214 (In Persian).
- Fazeli, N. (2020a). Culture and City: Cultural Turn in Urban Discourses (4th edition). Tehran: Teesa. (In Persian).
- Bouchenaki, M. (2003). The interdependency of the tangible and intangible cultural heritage. ICOMOS 14th General Assembly and Scientific Symposium.
- Tavares, D. S., Alves, F. B., & Vásquez, I. B. (2021). The Relationship between Intangible Cultural Heritage and Urban Resilience: A Systematic Literature Review. *Sustainability*, 13(22), 12921.
- Turner, M., & Tomer, T. (2013). Community participation and the tangible and intangible values of urban heritage. *Heritage & Society*, 6(2), 185-198.
- Jigyasu, R. (2014). The intangible dimension of urban heritage. *Reconnecting the City: The Historic Urban Landscape Approach and the Future of Urban Heritage*, 129-159.
- Rusalić, D. (Русалић, Д.) (2009). *Making the intangible tangible: The new interface of cultural heritage* (Vol. 63). Etnografski institut SANU.
- Hennessy, K., & Fraser, S. (2012). From intangible expression to digital cultural heritage. *Safeguarding intangible cultural heritage*, 33-45.
- Konach, T. (2016). Programming the Intangible Cultural Heritage of the City-Paradigms and Perception. The Case of the Ancient City of Nessebar. *Przegląd Kulturoznawczy*, 27(1), 18-34.
- Smeets, R. (2004). Language as a vehicle of the intangible cultural heritage. *Museum international*, 56(1-2), 156-165.
- Van Zanten, W. (2004). Constructing new terminology for intangible cultural heritage. *Museum international*, 56(1-2), 36-44.
- Berliner, D. (2013). New directions in the study of cultural transmission. In *Anthropological perspectives on intangible cultural heritage* (pp. 71-77). Heidelberg: Springer International Publishing.
- Roe, M. (2016). Landscape and intangible cultural heritage: Interactions, memories and meanings. In *The Routledge companion to intangible cultural heritage* (pp. 342-355). Routledge.
- Schut, M., Nas, P. J., & Hettige, S. T. (2011). Emotion in the symbolic spectrum of Colombo, Sri Lanka. *Cities full of*

- symbols: *A theory of urban space and culture*, 27-54.
- Loulanski, T. (2006). Revising the concept for cultural heritage: the argument for a functional approach. *International journal of cultural property*, 13(2), 207-233.
- Pearce, S. (1998). The construction and analysis of the cultural heritage: some thoughts. *International Journal of Heritage Studies*, 4(1), 1-9.
- Harvey, D. C. (2001). Heritage pasts and heritage presents: Temporality, meaning and the scope of heritage studies. *International journal of heritage studies*, 7(4), 319-338.
- Graham, B. (2002). Heritage as knowledge: capital or culture?. *Urban studies*, 39(5-6), 1003-1017.
- Graeme, E., & Foord, J. (2006). Small cities for a small country: Sustaining the cultural renaissance?. In *Small Cities* (pp. 151-167). Routledge.
- Eichler, J. (2020). *Intangible Cultural Heritage under Pressure? Examining Vulnerabilities in ICH Regimes-Minorities, Indigenous Peoples and Refugees* (p. 140). DEU.
- Bianchini, F., & Ghilardi, L. (2007). Thinking culturally about place. *Place Branding and Public Diplomacy*, 3, 280-286.
- Duranti, A. (Ed.). (2008). *A companion to linguistic anthropology*. John Wiley & Sons.
- Lucy, J. A. (1992). *Language diversity and thought: A reformulation of the linguistic relativity hypothesis*. Cambridge University Press.
- Evans, G. (2009). From cultural quarters to creative clusters-creative spaces in the new city economy. Stockholm: Institute of Urban History.
- Gottdiener, M. (2000). Lefebvre and the bias of academic urbanism: What can we learn from the 'new' urban analysis. *City*, 4(1), 93-100.
- Castells, M. (1996). The space of flows. *The rise of the network society*, 1, 376-482.
- Augé, M. (2020). *Non-places: An introduction to supermodernity*. Verso Books.
- Castillo-Villar, F. R. (2018). City branding and the theory of social representation. *Bitácora Urbano Territorial*, 28(1), 33-38.
- Badiou, A. (2007). *Being and event*. A&C Black.
- Dürschmidt, J. (2017). *Everyday lives in the global city: The delinking of locale and milieu* (A. Moradi. Trans.). Routledge. (original work published 2000).
- Smith, L., & Campbell, G. (2017). The tautology of "intangible values" and the misrecognition of intangible cultural heritage. *Heritage & Society*, 10(1), 26-44.
- Ashrafi, M. (2011). Risks to intangible values in safeguarding cultural heritage. In

- International Symposium and Workshop on Cultural Property Risk Analysis, Lisbon. Accessed March (Vol. 27, p. 2016).*
- Appadurai, A. (2003). The production of locality. In *Counterworks* (pp. 208-229). Routledge.
- Melis, C., & Chambers, D. (2021). The construction of intangible cultural heritage: A Foucauldian critique. *Annals of Tourism Research*, 89, 103206.
- Fazeli, N. (2020b). *life is thoroughly problem understanding: problem and problematology in Iranian social sciences and humanities* (2th edition). Tehran: institute for humanities and cultural studies. (In Persian).
- Jaffe, R., & De Koning, A. (2020). *Introducing urban anthropology* (A. Baseri, Trans.). Routledge. (original work published 2016). (In Persian).
- Hemmati, M. (2023). Emogizing the City A Critique on the Emergence of Unfamiliar Linguistic Signs in the Urban Landscape. *Tourism of Culture*, 3(11), 58-63. doi: 10.22034/toc.2023.379383.1106 (In Persian).
- Lotfi, S. & Mohammadi, A. (2012). Examining the relationship between urban symbols and the city's identity (case study: Gonbad Kavos City). *Geography (Regional Planning)*. 2(2), 61-70. (In Persian).
- Vaezi, A. (2012). Gadamer's Original Notion of Understanding. *Philosophy*, 10(2), 5-26. doi: 10.22059/jop.2012.35878. (In Persian).
- Ghorbani, R., Hossein Abadi, S., & Toorani, A. (2013). Creative cities: as cultural approach in urban development. *Journal of Arid Regions Geographic Studies*, 4(11), 1-18. (In Persian).
- Toghraei, A., Ranjbar, E., & Varij Kazemi, A. (2022). Clarifying the Place of Urban Public Space in Two Concepts of Cultural Consumption and Social Production of Space. *Urban Planning Knowledge*, 6(2), 101-130. doi: 10.22124/upk.2022.20824.1692 (In Persian).
- Vaghefi, I. (2016). Critical methodology in city studies. Space and dialectics. Retrieved on June 12, 1403. <http://dialecticalspace.com/critical-methodology-urban-study> (In Persian).
- razi, N., Abdollahzadeh Tarf, A., Saghafi Asl, A., & Sattarzadeh, D. (2023). Assessing the Relationship between the Effective Cultural Indices on the Sustainable Urban Landscape of Urmia City. *Sustainable city*, 6(1), 19-37. doi: 10.22034/jsc.2021.283676.1460 (In Persian).
- Karimzadeh, D., & Davoudpour, Z. (2018). Democratic approaches in urban planning and the emergence of agnostic theory. *Urban Structure and Function Studies*, 5(16), 111-128. doi:

- 10.22080/shahr.2018.2014 (In Persian).
- Zokaei, S., & Vala, M. (2020). The Politics of Memory, Cultural Memory and Cultural trauma in Modern Iran. *Cultural Studies & Communication*, 16(58), 11-33. doi: 10.22034/jcsc.2020.128105.2146 (In Persian).
- Meshkini, A., Zanganeh, A., & Amirhajlou, E. (2022). Methodological criticism on urban studies based on the Philosophy of Critical Realism. *Geography*, 20(73), 81-97. (In Persian).
- Azad, A., Vaezi, A., & Naghizadeh, H. (2016). A Critique of methodologism from the perspective of Gadamer's philosophical hermeneutics. *Essays in Philosophy and Kalam*, 48(1), 9-30. doi: 10.22067/philosophy. v48i1.34493 (In Persian).
- Nasri, A. (2004). Elements of Understanding in Gadamer's Thought. *Philosophy of Religion Research*, 2(2), 55-65. doi: 10.30497/prr.2012.1214 (In Persian).
- Fazeli, N. (2020a). Culture and City: Cultural Turn in Urban Discourses (4th edition). Tehran: Teesa. (In Persian).